

თავი I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. მიზანი

ამ წესის მიზანია საქართველოს საჰაერო სივრცისა და ღია ზღვის თავზე არსებული საჰაერო სივრცის, სადაც საჰაერო მოძრაობის მომსახურებას საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს, საჰაერო სივრცის სტრუქტურისა და კლასიფიკაციის, საჰაერო მარშრუტების, სტანდარტული სამიმოსვლო მარშრუტების, შესაბამისი წერტილების და მინიმალური სიმაღლეების განსაზღვრა, მათი დადგენის წესისა და პირობების მოწესრიგება.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტებები

- ა) **ზონალური ნაოსნობა (RNAV)** – აერნაოსნობის მეთოდი, რომელიც საშუალებას აძლევს საჰაერო ხომალდს, ფრენა განახორციელოს ნებისმიერი სასურველი ტრაექტორიით, სახმელეთო ან სათანამგზავრო სანავიგაციო საშუალებების მოქმედების არეში ან ავტონომიური საშუალებების შესაძლებლობების ფარგლებში, ან მათი კომბინაციით;
- ბ) **ზონალური ნაოსნობის (RNAV) მარშრუტი** – სმმ-ს მარშრუტი, რომელიც დგინდება საჰაერო ხომალდების ფრენისთვის, ზონალური ნაოსნობის გამოყენების მიზნით;
- გ) **მოთხოვნილი სააერნაოსნო მახასიათებლები (RNP)** – სააერნაოსნო მახასიათებლების ჩამონათალი, რომელიც აუცილებელია დადგენილი საჰაერო სივრცის ფარგლებში ფრენის შესასრულებლად. სააერნაოსნო მახასიათებლები და მოთხოვნები განისაზღვრება კონკრეტული ტიპის RNP-თვის და/ან კონკრეტული გამოყენებისთვის;
- დ) **სააეროდრომო მოძრაობის არე (ATZ)** – განსაზღვრული ზომის საჰაერო სივრცე აეროდრომის ირგვლივ, რომელიც განკუთვნილია უსაფრთხო სააეროდრომო მოძრაობის უზრუნველსაყოფად;
- დ¹) **სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე (AFIZ)** – დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე აეროდრომის ირგვლივ, სადაც ხორციელდება სააეროდრომო საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება და საავარიო მომსახურება;
- ე) **საავარიო მომსახურება** – მომსახურება, გაწეული შესაბამისი ორგანიზაციების შეტყობინების მიზნით, იმ საჰაერო ხომალდის შესახებ, რომელიც საჭიროებს საძებნ-სამაშველო მომსახურებას და საჭიროებისამებრ, ამ ორგანიზაციების ხელშეწყობა;
- ვ) **საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი** – სამეთვალყურეო რაიონი, რომელიც ჩვეულებრივ მდებარეობს სმმ-ს მარშრუტების თავმოყრის ადგილებში, ერთი ან რამდენიმე აეროდრომის შემოგარენში;
- ზ) **სამეთვალყურეო არე (CTR)**- მიწის ზედაპირიდან დადგენილ ზედა საზღვრამდე გადაჭიმული კონტროლირებადი საჰაერო სივრცე;

- თ) **სამეთვალყურეო რაიონი (CTA)** – მიწის ზედაპირიდან დადგენილი საზღვრის ზემოთ არსებული კონტროლირებადი საჰაერო სივრცე;
- ი) **საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი (FIR)** – დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება და საავარიო შეტყობინება;
- კ) **საფრენოსნო საინფორმაციო არე (FIZ)** – დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, სადაც ხორციელდება საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება და საავარიო მომსახურება;
- ლ) **საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება (FIS)** – მომსახურება, გაწეული რეკომენდაციების და მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიწოდების მიზნით, უსაფრთხო და ეფექტური ფრენების განსახორციელებლად;
- მ) **საჰაერო მოძრაობის მომსახურება (სმმ)** – ზოგადი ტერმინი, რომელიც შესაბამის შემთხვევებში ნიშნავს: საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურებას, საავარიო მომსახურებას, საჰაერო მოძრაობის საკონსულტაციო მომსახურებას, საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურებას (რაიონული სამეთვალყურეო მომსახურება, მისადგომის სამეთვალყურეო მომსახურება ან სააეროდრომო სამეთვალყურეო მომსახურება);
- ნ) **საჰაერო მოძრაობის მომსახურების (სმმ) მარშრუტი** – საჰაერო მოძრაობის მომსახურების უზრუნველყოფის მიზნით დადგენილი მარშრუტი, რომელიც განკუთვნილია მოძრაობის ნაკადების მისამართად;
- შენიშვნა 1.** ტერმინი „სმმ-ის მარშრუტი“ შესაბამის შემთხვევებში აღნიშნავს საჰაერო ტრასას, საკონსულტაციო მარშრუტს, კონტროლირებად ან არაკონტროლირებად მარშრუტს, მოფრენის ან გაფრენის მარშრუტს და ა.შ.
- შენიშვნა 2.** სმმ-ის მარშრუტი განისაზღვრება სამარშრუტო ტექნიკური მოთხოვნებით, რომელიც შეიცავს სმმ-ის მარშრუტის ინდექსს, მიმართულების ხაზს ძირითად წერტილებამდე (მიმართულების წერტილებამდე) ან საპირისპირო მიმართულებით, მანძილს ძირითად წერტილებს შორის, მოთხოვნებს შეტყობინებათა გადაცემაზე, ასევე სმმ-ის შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ დადგენილი, ყველაზე ქვედა უსაფრთხო აბსოლუტურ სიმაღლეს.
- ო) **საჰაერო მოძრაობის საკონსულტაციო მომსახურება** – მომსახურება საკონსულტაციო საჰაერო სივრცეში სფწ-ით ფრენისას საჰაერო ხომალდების ოპტიმალური ეშელონირების უზრუნველსაყოფად;
- პ) **საჰაერო ტრასა** – კონტროლირებადი საჰაერო სივრცე ან მისი ნაწილი, რომელიც წარმოდგენილია დერეფნის სახით;
- ჟ) **საჰაერო მოძრაობის მომსახურების (სმმ) საჰაერო სივრცე** – განსაზღვრული ზომის საჰაერო სივრცე ანბანური აღნიშვნით, რომლის ფარგლებშიც შეიძლება განხორციელდეს კონკრეტული სახის ფრენები და რომლისთვისაც განსაზღვრულია საჰაერო მოძრაობის მომსახურების და ფრენის წესები;
- რ) **სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცე** – სახელმწიფოს ტერიტორიის ან

ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული, დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებში დადგენილია ფრენისთვის სპეციალური მოთხოვნები ან შეზღუდვები;

- ს) **ფრენებისთვის აკრძალული არე** – სახელმწიფოს ტერიტორიის ან ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული, დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებშიც საჰაერო ხომალდის ფრენა აკრძალულია;
- ტ) **ფრენისათვის სახიფათო არე** – დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებშიც დროის გარკვეულ მონაკვეთში შეიძლება განხორციელდეს საჰაერო ხომალდების ფრენისათვის სახიფათო საქმიანობა;
- უ) **ფრენისათვის შეზღუდული არე** – სახელმწიფოს ტერიტორიის ან ტერიტორიული წყლების თავზე არსებული, დადგენილი ზომის საჰაერო სივრცე, რომლის ფარგლებში საჰაერო ხომალდის ფრენა შეზღუდულია გარკვეული პირობებით;
- ფ) **ღია ზღვის თავზე საჰაერო სივრცე** – საქართველოს სახმელეთო ტერიტორიისა და მასთან მიმდებარე შავი ზღვის ტერიტორიული წყლების მიღმა საჰაერო სივრცე, რომელიც არც ერთი ქვეყნის იურისდიქციაში არ შედის;
- ქ) **ძირითადი წერტილი** – გეოგრაფიული ადგილი, რომელიც გამოიყენება სმმ-ს მარშრუტის, საჰაერო ხომალდის ფრენის ტრაექტორიის განსასაზღვრავად და ნაოსნობისა და სმმ-ს სხვა მიზნებისათვის.

შენიშვნა: ამ წესის მიზნებისთვის არსებობს სამი სახის ძირითადი წერტილი: სახმელეთო სააერონაოსნო საშუალება, გადაკვეთის წერტილი და მარშრუტის წერტილი.

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება №618 – ვებგვერდი, 09.10.2020წ.

თავი II. საჰაერო სივრცის სტრუქტურა და კლასიფიკაცია

მუხლი 3. საჰაერო სივრცის სტრუქტურა

1. საქართველოს საჰაერო სივრცე და ღია ზღვის თავზე არსებული საჰაერო სივრცე, სადაც საჰაერო მოძრაობის მომსახურებას უზრუნველყოფს საქართველო, მოიცავს სმმ-ს საჰაერო სივრცეს და სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცეს.
2. სმმ-ს საჰაერო სივრცე მოიცავს:
  - ა) საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონს;
  - ბ) სამეთვალყურეო რაიონს (ზედა საჰაერო სივრცის სამეთვალყურეო რაიონი, ქვედა საჰაერო სივრცის სამეთვალყურეო რაიონი, საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი);
  - გ) სამეთვალყურეო არეებს;
  - დ) სააეროდრომო მოძრაობის არის;
  - ე) საფრენოსნო საინფორმაციო არის;
  - ვ) სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არეს.
3. სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცე მოიცავს:

ა) ფრენისათვის აკრძალულ არის;

ბ) ფრენისათვის შეზღუდულ არის;

გ) ფრენისათვის სახიფათო არის;

დ) სახელმწიფოებრივი ინტერესების გათვალისწინებით დადგენილ სხვა არეებს.

4. სმმ-ს საჰაერო სივრცეში ფრენის პირობები განსაზღვრულია საქართველოს კანონმდებლობით, ამასთან, ფრენის უსაფრთხოების, საჰაერო მოძრაობის რეგულირების ან საერთაშორისო შეთანხმებების ინტერესებიდან გამომდინარე, საჭიროებისამებრ, საჰაერო სივრცეში განისაზღვრება დამატებითი პირობები, რომლებიც სავალდებულოა საჰაერო ხომალდების ფრენისას.

5. საჰაერო სივრცის გვერდითი საზღვრები განისაზღვრება გეოგრაფიულ კოორდინატებში და გამოხატულია გრადუსებში, წუთებსა და წამებში, სადაც საჭიროების შესაბამისად გამოყენებული უნდა იქნეს შემდეგი მეთოდები:

ა) მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული თავისებურებები (ხაზი ორ გეოგრაფიულ კოორდინატს შორის, სახელმწიფო საზღვარი და ა.შ.);

ბ) გეოგრაფიული კოორდინატის გარშემო რადიუსის მქონე წრე ან წრის ნაწილი.

6. საჰაერო სივრცის ვერტიკალური საზღვრები განისაზღვრება ფარდობითი სიმაღლეებით, აბსოლუტური სიმაღლეებით ან ეშელონებით.

7. საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურა დადგენილია ამ წესის დანართი №6-ით.

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება №618 – ვებგვერდი, 09.10.2020წ.

მუხლი 4. საჰაერო სივრცის კლასიფიკაცია

1. სმმ-ს საჰაერო სივრცეს, მისი დანიშნულებიდან გამომდინარე, ენიჭება შემდეგი ერთ-ერთი კლასი:

ა) **A კლასი**, სადაც ნებადართულია მხოლოდ სფწ-ით ფრენა, უზრუნველყოფილია ყველა საჰაერო ხომალდის საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება და ეშელონირება;

ბ) **B კლასი**, სადაც ნებადართულია როგორც სფწ-ით, ისე ვფწ-ით ფრენა, უზრუნველყოფილია ყველა საჰაერო ხომალდის სამეთვალყურეო მომსახურება და ეშელონირება;

გ) **C კლასი**, სადაც ნებადართულია როგორც სფწ-ით, ისე ვფწ-ით ფრენა. უზრუნველყოფილია ყველა საჰაერო ხომალდის საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება. სფწ-ით მფრენი საჰაერო ხომალდების ეშელონირება ხორციელდება სფწ-ით და ვფწ-ით მფრენი სხვა საჰაერო ხომალდების მიმართ. ვფწ-ით მფრენი საჰაერო ხომალდების ეშელონირება ხორციელდება სფწ-ით მფრენი საჰაერო ხომალდების მიმართ და მიეწოდება ინფორმაცია ვფწ-ით მიმდინარე ფრენების შესახებ;

დ) **D კლასი**, სადაც ნებადართულია როგორც სფწ-ით, ისე ვფწ-ით ფრენა და ყველა

საპაერო ხომალდი უზრუნველყოფილია საპაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურებით. ხორციელდება სფწ-ით მფრენი საპაერო ხომალდების ეშელონირება სფწ-ით მფრენი სხვა საპაერო ხომალდების მიმართ და ინფორმაცია მიეწოდება ვფწ-ით მიმდინარე ფრენების შესახებ. ვფწ-ით მფრენ საპაერო ხომალდებს მიეწოდებათ ინფორმაცია სხვა საპაერო ხომალდების შესახებ;

ე) **E კლასი**, სადაც ნებადართულია როგორც სფწ-ით, ისე ვფწ-ით ფრენა. უზრუნველყოფილია სფწ-ით მფრენი საპაერო ხომალდების საპაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება და ეშელონირება სფწ-ით მფრენი სხვა საპაერო ხომალდების მიმართ. ყველა საპაერო ხომალდი, შეძლებისდაგვარად, იღებს ინფორმაციას მოძრაობის შესახებ. E კლასი არ გამოიყენება სამეთვალყურეო არეებში;

ვ) **F კლასი**, სადაც ნებადართულია როგორც სფწ-ით, ისე ვფწ-ით ფრენა. სფწ-ით მიმდინარე ყველა ფრენა უზრუნველყოფილია საპაერო მოძრაობის საკონსულტაციო მომსახურებით და მოთხოვნისას, ყველა საპაერო ხომალდს გაეწევა საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება;

ზ) **G კლასი**, სადაც ნებადართულია როგორც სფწ-ით, ისე ვფწ-ით ფრენა და მოთხოვნისას, უზრუნველყოფილია საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება.

2. იქ, სადაც სმმ-ს ერთი კლასის საპაერო სივრცე ვერტიკალურ სიბრტყეში ესაზღვრება სმმ-ს მეორე კლასის საპაერო სივრცეს (განთავსებულია ერთიმეორის თავზე), საერთო ეშელონზე ფრენა უნდა განხორციელდეს იმ მოთხოვნების დაცვით, რომელიც დადგენილია ნაკლებად მკაცრი მოთხოვნების მქონე საპაერო სივრცისთვის და უნდა გაეწიოს შესაბამისი მომსახურება.

შენიშვნა: ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ცალკეული კლასის მიმართ დამატებითი მოთხოვნები მოცემულია ამ წესის დანართი №1-ში.

თავი III. საპაერო მოძრაობის მომსახურების საპაერო სივრცე

მუხლი 5. საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი

1. საპაერო სივრცის ის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია საფრენოსნო-საინფორმაციო და საავარიო მომსახურება უნდა განისაზღვროს, როგორც საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი.
2. საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი უნდა დადგინდეს იმგვარად, რომ სრულად მოიცავდეს მარშრუტის სტრუქტურას, რომელსაც ემსახურება აღნიშნული რაიონი და მისი დადგენა უნდა ეფუძნებოდეს არსებული და სამომავლო საპაერო ტრასების სტრუქტურას, ასევე გათვალისწინებული უნდა იქნეს საპაერო მოძრაობის მომსახურებასთან დაკავშირებული შესაძლებლობები.
3. საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი მოიცავს საპაერო სივრცეს საქართველოს ტერიტორიულ საზღვრებში და ღია ზღვის თავზე საპაერო სივრცეს, სადაც საპაერო მოძრაობის მომსახურებას საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს.
4. ღია ზღვის თავზე არსებული საპაერო სივრცე მოიცავს იმ საპაერო სივრცეს, რომელიც დგინდება სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ

რეგიონალური სააერნაოსნო ხელშეკრულებით.

5. საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონის ზედა საზღვარი განისაზღვრება იმ სიმაღლით, სადამდეც ხორციელდება საფრენოსნო-საინფორმაციო და საავარიო მომსახურება.
6. საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონის ფარგლებში დაწესებული სამეთვალყურეო რაიონი და სამეთვალყურეო არე წარმოადგენს საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონის შემადგენელ ნაწილს.
7. საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი იდენტიფიცირებული უნდა იყოს იმ საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს სახელით, რომლის იურისდიქცია ვრცელდება ამ რაიონის საჰაერო სივრცეზე.

მუხლი 6. სამეთვალყურეო რაიონი

1. საჰაერო სივრცის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია სფწ-ით მიმდინარე ფრენების სამეთვალყურეო მომსახურება, განისაზღვრება როგორც სამეთვალყურეო რაიონი.
2. საჰაერო სივრცის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია სფწ-სთან ერთად ვფწ-ით მიმდინარე ფრენების სამეთვალყურეო მომსახურება, აღინიშნება როგორც B, C ან D კლასის საჰაერო სივრცე.
3. საჰაერო სივრცის ის ნაწილი, სადაც დადგენილია სფწ-ით მიმდინარე ფრენების სამეთვალყურეო მომსახურება, განისაზღვრება როგორც:
  - ა) სამეთვალყურეო რაიონი ან/და ზედა საჰაერო სივრცის სამეთვალყურეო რაიონი, თუ საჭიროა რაიონული სამეთვალყურეო მომსახურება;
  - ბ) საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი, თუ საჭიროა მისადგომის სამეთვალყურეო მომსახურება სმმ-ს მარშრუტების თავმოყრის ადგილებში, ერთი ან რამდენიმე აეროდრომის შემოგარენში.
4. სამეთვალყურეო რაიონი, მათ შორის, საკვანძო-სამეთვალყურეო რაიონი და საჰაერო ტრასა უნდა მოიცავდეს საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურების გაწევისთვის საკმარის სივრცეს, ამ რაიონში გამოყენებული სანავიგაციო მომსახურებასთან დაკავშირებულ ტექნიკური საშუალებების შესაძლებლობების გათვალისწინებით.
5. სამეთვალყურეო რაიონის ზედა საზღვარი განისაზღვრება იმ სიმაღლით, სადამდეც ხორციელდება საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება.
6. იქ, სადაც სამეთვალყურეო რაიონი მდებარეობს ზედა საჰაერო სივრცის სამეთვალყურეო რაიონის ქვევით, სამეთვალყურეო რაიონის ზედა საზღვარი ემთხვევა ზედა საჰაერო სივრცის სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა საზღვარს, რომელიც შეესაბამება ვფწ-ით ფრენის საკრეისერო ეშელონს.
7. სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა ზღვარი უნდა დაწესდეს:
  - ა) სფწ-ით ფრენის ტრაექტორიის მინიმუმ 500 ფუტით ქვევით;
  - ბ) მიწის ან წყლის ზედაპირიდან არანაკლებ 700 ფუტის სიმაღლეზე.

8. შესაძლებლობის შემთხვევაში, ვფწ ფრენების მოქმედების თავისუფლების უზრუნველყოფის მიზნით, სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა ზღვარი უნდა აღემატებოდეს ამ მუხლის მე-7 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტში მითითებულ სიმაღლეს.
9. თუ სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა ზღვარი გადის ზღვის საშუალო დონიდან 3000 ფუტს ზემოთ, აღნიშნული ზღვარი უნდა ემთხვეოდეს ვფწ-ით ფრენის ეშელონს, გარდა იმ შემთხვევებისა როდესაც გასაკუთრებული საჭიროებიდან გამომდინარე მიზანშეწონილია განსხვავებული ეშელონის დაწესება.
10. თუ სამეთვალყურეო რაიონის ქვემოთ არსებული საჰაერო სივრცის ნაწილი განსაზღვრულია როგორც სხვა სამეთვალყურეო რაიონი, ქვედა სამეთვალყურეო რაიონის ზედა საზღვარი შეიძლება გაფართოვდეს უშუალოდ მის თავზე არსებული სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა საზღვრამდე.
11. სამეთვალყურეო რაიონი იდენტიფიცირებული უნდა იყოს იმ საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს სახელით, რომელიც ახორციელებს მომსახურებას ამ რაიონის საჰაერო სივრცეში.

მუხლი 7. სამეთვალყურეო არე

1. საჰაერო სივრცის ის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია სფწ-ით მფრენი საჰაერო ხომალდების სამეთვალყურეო მომსახურება, რომლებიც ფრენას ახორციელებენ სახელსაწყო მეტეოპირობებში გამოსაყენებლად განკუთვნილ აეროდრომზე, განისაზღვრება როგორც სამეთვალყურეო არე.
2. საჰაერო სივრცის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია სფწ-სთან ერთად ვფწ-ით მიმდინარე ფრენების სამეთვალყურეო მომსახურება, აღინიშნება როგორც B, C ან D კლასის საჰაერო სივრცე.
3. სამეთვალყურეო არე უნდა იყოს იმდენად მცირე ზომის, რაც პრაქტიკულად საჭიროა აეროდრომზე სფწ-ით მომფრენი და გამფრენი საჰაერო ხომალდების ფრენის ტრაექტორიის დასაცავად.
4. სამეთვალყურეო არის გვერდითი საზღვრები მოიცავს:
  - ა) საჰაერო სივრცის იმ ნაწილს, რომელიც არ შედის სამეთვალყურეო რაიონის საზღვრებში და სადაც გადის სფწ-ით მფრენი საჰაერო ხომალდების ფრენის ტრაექტორია, რომლებიც ახორციელებენ სახელსაწყო მეტეოპირობებში გამოსაყენებლად განკუთვნილ აეროდრომზე მოფრენას ან გაფრენას;
  - ბ) საჰაერო სივრცის იმ ნაწილს, რომელიც შესაბამისი აეროდრომის ან აეროდრომების ცენტრიდან დაშორებულია, სულ მცირე 5 საზ. მილით იმ მიმართულებით, საიდანაც შეიძლება განხორციელდეს დასაფრენად შესვლა.
5. თუ სამეთვალყურეო არე განთავსებულია სამეთვალყურეო რაიონის გვერდითი საზღვრების ფარგლებში, იგი უნდა განისაზღვროს მიწის ზედაპირიდან მინიმუმ სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა საზღვრამდე.
6. თუ სამეთვალყურეო არე განთავსებულია სამეთვალყურეო რაიონის გვერდითი საზღვრების გარეთ, უნდა დაწესდეს სამეთვალყურეო არის ზედა საზღვარი.

7. თუ აუცილებელია სამეთვალყურეო არის ზედა საზღვრის დაწესება მის თავზე მდებარე სამეთვალყურეო რაიონის ქვედა საზღვრის ზემოთ ან, თუ სამეთვალყურეო არე განთავსებულია სამეთვალყურეო რაიონის გვერდითი საზღვრების მიღმა, მისი ზედა საზღვარი უნდა დაწესდეს იმ სიმაღლეზე, რომლის განსაზღვრაც ადვილი იქნება პილოტისთვის და თუ, ზედა საზღვარი გადის ზღვის საშუალო დონიდან 3000 ფუტის ზემოთ, იგი უნდა შეესაბამებოდეს ვვფ-ით ფრენის საკრეისერო ეშელონს.
8. სამეთვალყურეო არე იდენტიფიცირებული უნდა იყოს იმ საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს სახელით, რომელიც ახორციელებს მომსახურებას ამ რაიონის საჰაერო სივრცეში.
9. სამეთვალყურეო არე შეიძლება მოიცავდეს ერთმანეთთან ახლოს განლაგებულ ორ ან მეტ აეროდრომს.

მუხლი 8. სააეროდრომო მოძრაობის არე

1. სააეროდრომო მოძრაობის არე დგინდება აეროდრომის ირგვლივ იმ შემთხვევაში, როდესაც აღნიშნულ აეროდრომზე მიმდინარე საქმიანობამ (მაგალითად: სასწავლო ფრენები, სპეციალური სამხედრო ფრენები) შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას სხვა საჰაერო ხომალდებს, რომლებიც არ მონაწილეობენ აღნიშნულ საქმიანობაში.
2. სააეროდრომო მოძრაობის არე უნდა იყოს იმდენად მცირე ზომის, რაც პრაქტიკულად საჭიროა აეროდრომზე ვვფ-ით მომფრენი და გამფრენი საჰაერო ხომალდების ფრენის ტრაექტორიის დასაცავად.
3. სააეროდრომო მოძრაობის არე იდენტიფიცირებული უნდა იყოს იმ საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს სახელით, რომელიც ახორციელებს მომსახურებას ამ რაიონის საჰაერო სივრცეში.

მუხლი 9. სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე

1. საჰაერო სივრცის ის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია საფრენოსნო ინფორმაციის სააეროდრომო მომსახურება და ავარიული მომსახურება, უნდა განისაზღვროს როგორც სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე.
2. სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე უნდა იყოს იმდენად მცირე ზომის, რაც პრაქტიკულად საჭიროა საფრენოსნო ინფორმაციის სააეროდრომო მომსახურების ეფექტიანი გაწევისთვის.
3. სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე იდენტიფიცირებული უნდა იყოს იმ საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს სახელით, რომელიც ახორციელებს მომსახურებას ამ რაიონის საჰაერო სივრცეში.

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება №618 – ვებგვერდი, 09.10.2020წ.

მუხლი 9¹. საფრენოსნო საინფორმაციო არე

1. საჰაერო სივრცის ის ნაწილი, სადაც უზრუნველყოფილია საფრენოსნო ინფორმაციის მომსახურება და ავარიული მომსახურება, უნდა განისაზღვროს როგორც საფრენოსნო საინფორმაციო არე.

2. საფრენოსნო საინფორმაციო არე უნდა იყოს იმ ზომის, რაც პრაქტიკულად საჭიროა საფრენოსნო ინფორმაციის მომსახურების ეფექტიანი გაწევისთვის.

3. საფრენოსნო საინფორმაციო არე იდენტიფიცირებული უნდა იყოს იმ საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს სახელით, რომელიც ახორციელებს მომსახურებას ამ რაიონის საჰაერო სივრცეში.

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება №618 – ვებგვერდი, 09.10.2020წ.

თავი IV. სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცე

მუხლი 10. ფრენებისთვის აკრძალული არე

1. ფრენისათვის აკრძალული არე დგინდება იმ შემთხვევაში, როცა ფრენის უსაფრთხოებიდან გამომდინარე საჭიროა აკრძალოს საჰაერო ხომალდის ფრენები შესაბამის არეში.
2. ფრენებისთვის აკრძალული არის დადგენისას:
  - ა) უნდა განისაზღვროს საქმიანობის სახე, რომლისთვისაც დაწესებულია ფრენებისთვის აკრძალული არე;
  - ბ) უნდა განისაზღვროს ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ამ არის ექსპლუატაციაზე;
  - გ) ყოველ არის უნდა მიენიჭოს კოდი „UGP“, რომელსაც მოსდევს ინდივიდუალური სამნიშნა რიცხვი;
  - დ) არ უნდა მოხდეს ინდივიდუალური სამნიშნა რიცხვის დუბლირება.
3. ფრენისათვის აკრძალული არე უნდა დადგინდეს დროებით. დადგენილი ვადის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს აკრძალვის გამომწვევი პირობების არსებობის ვადას.

მუხლი 11. ფრენისათვის შეზღუდული არე

1. ფრენისათვის შეზღუდული არე დგინდება იმ შემთხვევაში, როცა ფრენის უსაფრთხოებიდან გამომდინარე საჭიროა შეიზღუდოს საჰაერო ხომალდების ფრენები შესაბამის არეში, ამ მუხლით დადგენილი პირობებით.
2. ფრენისათვის შეზღუდული არის დადგენის დროს საჭიროების შემთხვევაში განისაზღვრება ჰორიზონტალური ბუფერული ზონა, რათა უზრუნველყოფილი იყოს არამონაწილე საჰაერო ხომალდის უსაფრთხოება, არეში მიმდინარე აქტივობის მიმართ. არეში ფრენითი აქტივობის შემთხვევაში ჰორიზონტალური ბუფერი უნდა განისაზღვროს იმგვარად, რომ მონაწილე და არამონაწილე სხ-ებს შორის უზრუნველყოფილი იყოს რადიოლოკაციური ან გეოგრაფიული ეშელონირება თუ არე ესაზღვრება კონტროლირებად საჰაერო სივრცეს, ხოლო არაფრენითი აქტივობის შემთხვევაში ჰორიზონტალური ბუფერის ზომა განისაზღვრება უსაფრთხოების შეფასების დროს.
3. ფრენისათვის შეზღუდული არის დადგენის დროს ასევე განისაზღვრება უსაფრთხოების ვერტიკალური ბუფერი ამ წესის მე-3 დანართში მოცემული

მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

4. ფრენისათვის შეზღუდული არის დადგენისას:
  - ა) უნდა განისაზღვროს საჰაერო ხომალდის ფრენების შეზღუდვის არეში შესვლის შესაძლებლობა;
  - ბ) უნდა განისაზღვროს საქმიანობის სახე, რომლისთვისაც დაწესებულია ფრენებისთვის შეზღუდული არე;
  - გ) უნდა განისაზღვროს ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ამ არის ექსპლუატაციაზე;
  - დ) ყოველ არის უნდა მიენიჭოს კოდი „UGR“, რომელსაც მოსდევს ინდივიდუალური სამნიშნა რიცხვი;
  - ე) არ უნდა მოხდეს ინდივიდუალური სამნიშნა რიცხვის დუბლირება.
5. დაინტერესებული პირი, რომელიც ახორციელებს საქმიანობას ფრენების შეზღუდულ არეში, ვალდებულია სმმ-ს საწარმოსთან კოორდინირებულად განსაზღვროს ფრენების შეზღუდულ არეში საჰაერო ხომალდის შესვლის, ფრენისა და გამოსვლის პროცედურები და კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყოს ჰაერსაანაოსნო ინფორმაციის კრებულში ასახვა.
6. თუ ფრენისათვის შეზღუდული არის გააქტიურება უნდა განხორციელდეს NOTAM-ის გამოცემით. დაინტერესებული პირი, რომელიც ახორციელებს საქმიანობას ფრენების შეზღუდვის არეში, ვალდებულია 10 სამუშაო დღით ადრე, დადგენილი ფორმით მიმართოს სააგენტოს.
7. ფრენისათვის შეზღუდული არე უნდა დადგინდეს დროებით. დადგენილი ვადის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს შეზღუდვის გამომწვევი პირობების არსებობის ვადას.

მუხლი 12. ფრენისათვის სახიფათო არე

1. საჰაერო სივრცის ნაწილი განისაზღვრება, როგორც ფრენისათვის სახიფათო არე, რომლის ფარგლებშიც დროის გარკვეულ მონაკვეთებში შეიძლება განხორციელდეს საჰაერო ხომალდების ფრენისათვის სახიფათო საქმიანობა.
2. საჭიროებისამებრ, განხორციელებული აქტივობების ხასიათიდან გამომდინარე, ფრენისათვის სახიფათო არის ირგვლივ შესაბამისი ბუფერული ზონის შექმნა, იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იქნეს უსაფრთხო სივრცე ფრენის უსაფრთხოდ განხორციელებისთვის, აღნიშნულ არეში განხორციელებულ აქტივობას და არის მიღმა განხორციელებულ ფრენებს შორის. ჰორიზონტალური ბუფერის ზომა განისაზღვრება უსაფრთხოების შეფასების დროს.
3. სმმ-ის საჰაერო სივრცეში ჰორიზონტალური ბუფერი განისაზღვრება დადგენილი ჰორიზონტალური ან გეოგრაფიული ეშელონირებით და ვერტიკალური ბუფერი განისაზღვრება ამ წესის მე-3 დანართში მოცემული მეთოდოლოგიის შესაბამისად.
4. ფრენისათვის სახიფათო არის დადგენისას:
  - ა) უნდა განისაზღვროს ის საფრთხეები, რომლისთვისაც ეს არე დგინდება;

ბ) საჭიროების შემთხვევაში, უნდა განსაზღვროს მმართველი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ამ არის ექსპლუატაციაზე და რომელსაც ექნება შესაბამისი საკონტაქტო ცენტრი;

გ) ყოველ არის უნდა მიენიჭოს კოდი „UGD“, რომელსაც მოსდევს ინდივიდუალური სამნიშნა რიცხვი;

ე) არ უნდა მოხდეს ინდივიდუალური სამნიშნა რიცხვის დუბლირება.

5. თუ ფრენისათვის სახიფათო არის გააქტიურება უნდა განხორციელდეს NOTAM-ის გამოცემით დაინტერესებული პირი, რომელიც ახორციელებს საქმიანობას ფრენების სახიფათო არეში, ვალდებულია 10 სამუშაო დღით ადრე, დადგენილი ფორმით მიმართოს სააგენტოს.
6. ფრენისათვის სახიფათო არე უნდა დადგინდეს დროებით. დადგენილი ვადის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს სახიფათო პირობების ვადას.

თავი V. საჰაერო სივრცის დიზაინი

მუხლი 13. საჰაერო სივრცის დიზაინი, მოთხოვნები სააერნაოსნო მომსახურების საწარმოს მიმართ

1. საქართველოს საჰაერო სივრცის ფარგლებში, საჰაერო სივრცის ორგანიზებისა და საჰაერო მოძრაობის ნაკადების ორგანიზების გათვალისწინებით, სააერნაოსნო მომსახურების საწარმო ახორციელებს შემდეგი ელემენტების დიზაინს:

ა) სტანდარტული სახელსაწყო გაფრენის და სტანდარტული სახელსაწყო მოფრენის პროცედურები;

ბ) საჰაერო მოძრაობის მომსახურების მარშრუტები;

გ) სმმ-ს მარშრუტების ფრენის მინიმალური აბსოლუტური სიმაღლეები;

დ) საჰაერო ხომალდის გადართვის წერტილები;

ე) საჰაერო ხომალდის სტანდარტული სამიმოსვლო მარშრუტები;

ვ) შეტყობინების გადაცემის ვიზუალური წერტილები.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტში მითითებულ ელემენტებს ადგენს სააერნაოსნო მომსახურების საწარმო და ამტკიცებს სააგენტო, სსიპ „სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს“ დირექტორის 2017 წლის 22 თებერვლის N22 ბრძანებით დამტკიცებული „ფრენის პროცედურების დიზაინის წესის“ შესაბამისად.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტის „ბ“-„ვ“ ქვეპუნქტებში მითითებულ ელემენტებს ადგენს სააერნაოსნო მომსახურების საწარმო.

4. ამ წესით დადგენილი მოთხოვნების შესრულების მიზნით სააერნაოსნო მომსახურების საწარმოს უნდა გააჩნდეს:

ა) ხარისხის მართვის სისტემა;

ბ) საჭირო ადამიანური და ფინანსური რესურსები;

გ) კვალიფიციური პერსონალი, რომელსაც:

გ.ა) გავლილი აქვს საჭირო სწავლება, და

- გ.ბ) გააჩნია სახელმძღვანელო მასალები და თანამდებობრივი ინსტრუქციები;
- დ) საჭირო ტექნიკური უზრუნველყოფა, როგორცაა ავტომატიზებული სისტემები, აღჭურვილობა და სხვა;
- ე) „სახელმძღვანელო დოკუმენტი“, რომელიც აღწერს სამსახურის მიერ საჰაერო სივრცის დიზაინის შექმნის პროცესებს და პროცედურებს.

მუხლი 14. სმმ-ს მარშრუტები

1. სმმ-ის მარშრუტების დადგენისას, სმმ-ს ყოველი მარშრუტის გასწვრივ უზრუნველყოფილი უნდა იყოს დაცული საჰაერო სივრცე და უსაფრთხო დაშორება სმმ-ის მეზობელ მარშრუტებს შორის.
2. სმმ-ის მარშრუტები უნდა აღინიშნოს ამ წესის მე-2 დანართით გათვალისწინებული ინდექსით.
3. საჰაერო ხომალდის მიერ სმმ-ს შესაბამისი მარშრუტებით სარგებლობა დასაშვებია შესაბამისი ინფორმაციის და მონაცემების ჰაერსანაოსნო ინფორმაციის კრებულში გამოქვეყნების შემდეგ.

მუხლი 15. საჰაერო ხომალდის სტანდარტული სამიმოსვლო მარშრუტი

1. სააერნაოსნო მომსახურების საწარმო აეროდრომის ექსპლუატაციის განმახორციელებელ პირთან შეთანხმებით ადგენს საჰაერო ხომალდის სტანდარტულ სამიმოსვლო მარშრუტებს ასაფრენ-დასაფრენ ზოლს, ბაქნებსა და ტექნიკური მომსახურების არეებს შორის, რომელიც უნდა იყოს შეძლებისდაგვარად სწორხაზოვანი, მარტივი და სადაც ეს პრაქტიკულად შესაძლებელია, მარშრუტმა უნდა გაიაროს ისე, რომ თავიდან იქნეს აცილებული მოძრაობისას კონფლიქტური ვითარების წარმოქმნა.
2. საჰაერო ხომალდის სტანდარტული სამიმოსვლო მარშრუტი უნდა აღინიშნოს ინდექსებით (ლათინური ანბანის ასო), რომელიც მკაფიოდ განსხვავდება ასაფრენ-დასაფრენი ზოლის და სმმ-ს მარშრუტების ინდექსებისგან.

მუხლი 16. საჰაერო ხომალდის გადართვის წერტილი

1. საჰაერო ხომალდის გადართვის წერტილი უნდა დაწესდეს სმმ-ს მარშრუტების იმ მონაკვეთებზე, რომელიც განსაზღვრულია მეტად მაღალი სიხშირის წრიულ რადიოშუქურაზე (VOR) ორიენტაციით, როდესაც აღნიშნული ხელს უწყობს ზუსტ ნაოსნობას მარშრუტის აღნიშნულ მონაკვეთზე. გადართვის წერტილები უნდა დაწესდეს 60 საზ. მილის ან მეტი სიგრძის მონაკვეთებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც სმმ-ს მარშრუტების სირთულის, სააერნაოსნო საშუალებების განთავსების სიმჭიდროვის ან სხვა ტექნიკური და საექსპლუატაციო მიზეზით გამართლებულია გადართვის წერტილების დაწესება უფრო მოკლე მონაკვეთებზე.
2. თუ სააერნაოსნო საშუალებების ტექნიკური მახასიათებლების ან რადიოდაბრკოლებებისგან დაცვის კრიტერიუმების გათვალისწინებით საჰაერო ხომალდის გადართვის წერტილი დადგენილი არ არის სხვა ადგილას, მაშინ მარშრუტის სწორხაზოვან მონაკვეთზე გადართვის წერტილი უნდა განთავსდეს

სააერნაოსნო საშუალებებს შორის შუა წერტილში, ხოლო თუ სააერნაოსნო საშუალებებს შორის მარშრუტის მონაკვეთი არასწორხაზოვანია – რადიალების გადაკვეთის ადგილას.

შენიშვნა: სხ-ის გადართვის წერტილების დაწესების შესახებ სახელმძღვანელო მასალა მოცემულია „საერთაშორისო სამოქალაქო ავიაციის შესახებ“ ჩიკაგოს 1944 წლის კონვენციის მე-11 დანართის A დამატებაში.

მუხლი 17. სმმ-ს მარშრუტის ძირითადი წერტილი

1. სმმ-ის მარშრუტის ძირითადი წერტილი უნდა განთავსდეს სმმ-ის მარშრუტის ან დასაფრენად სახელსაწყო შესვლის სქემის განსაზღვრის მიზნით და/ან სააერნაოსნო მომსახურების საწარმოს მიერ სხ-ს ფრენის მიმდინარეობის შესახებ ინფორმაციის მიღების საჭიროებიდან გამომდინარე.
2. სმმ-ის მარშრუტის ძირითადი წერტილი უნდა აღინიშნოს ინდექსით, ამ წესის მე-4 დანართით გათვალისწინებული მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

მუხლი 18. შეტყობინების გადაცემის ვიზუალური წერტილი

1. შეტყობინების გადაცემის ვიზუალური წერტილი დგინდება შემდეგი მიზნებისთვის:
  - ა) საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოების ხელშეწყობა სხ-ის ფრენის მიმდინარეობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მისაღებად;
  - ბ) ფრენის უსაფრთხო განხორციელების ხელშეწყობა ვიზუალური დაკვირვების მეშვეობით.
2. სააერნაოსნო მომსახურების საწარმომ უნდა უზრუნველყოს, რომ შეტყობინების გადაცემის ვიზუალური პუნქტი:
  - ა) უკავშირდებოდეს გეოგრაფიულ თავისებურებას;
  - ბ) განისაზღვრებოდეს დასახელებით ან აღნიშვნით, რომელიც:
    - ბ.ა) ადვილად ამოსაცნობია ხმოვანი კავშირის წარმოებისას;
    - ბ.ბ) არ გამოიწვევს გაუგებრობას იმავე რაიონში არსებული შეტყობინების გადაცემის სხვა პუნქტის დასახელებას შორის;
    - ბ.გ) არ იწვევს გაურკვევლობას პილოტებს შორის და სმმ-ისა და პილოტს შორის კავშირის წარმოებისას.

მუხლი 19. სმმ-ს მარშრუტების ფრენის მინიმალური აბსოლუტური სიმაღლე

სმმ-ის ყოველი მარშრუტისა და სამეთვალყურეო რაიონისთვის სააერნაოსნო მომსახურების საწარმო ადგენს და ჰაერსაანაოსნო ინფორმაციის კრებულში აქვეყნებს ფრენის მინიმალურ აბსოლუტურ სიმაღლეებს.

შენიშვნა 1: სახელმძღვანელო მასალა დაბრკოლებების გადაფრენის კრიტერიუმების შესახებ მოცემულია იკაო-ს ოფიციალური გამოცემის Doc 8168 „საჰაერო ხომალდების ოპერირება“ მე-2 ტომში.

შენიშვნა 2: ტერმინი „ფრენის მინიმალური აბსოლუტური სიმაღლე“ შესაბამის შემთხვევებში შეიძლება აღნიშნავდეს „არეში ფრენის მინიმალურ აბსოლუტურ სიმაღლეს“, „მარშრუტზე ფრენის მინიმალურ აბსოლუტურ სიმაღლეს“ და „სექტორში ფრენის მინიმალურ აბსოლუტურ სიმაღლეს“. დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია სსიპ – სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს დირექტორის 2018 წლის 9 იანვრის ბრძანება №3-ით დამტკიცებულ „საავიაციო რუკების შემუშავების წესში“.

თავი VI. საჰაერო სივრცის დადგენა და ცვლილება

მუხლი 20. საჰაერო სივრცის დადგენის წესი

1. საქართველოს საჰაერო სივრცის და ღია ზღვის თავზე არსებული საჰაერო სივრცის, სადაც საჰაერო მოძრაობის მომსახურებას საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს, სტრუქტურას და კლასიფიკაციას, შეიმუშავებს სააგენტო საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით.
2. სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცე დგინდება შემდეგ შემთხვევებში:
  - ა) როცა ფრენისას საჰაერო ხომალდს მოეთხოვება დაიცვას დამატებითი პროცედურები (მათ შორის ამოცნობის და/ან შეტყობინების სპეციალური პროცედურები), საჰაერო მოძრაობის ჩვეული მომსახურების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით განსახორციელებელ პროცედურებთან ერთად;
  - ბ) თუ ამას მოითხოვს ფრენის უსაფრთხოების და საავიაციო უშიშროების ინტერესები, სახელმწიფო უსაფრთხოების ინტერესები, ნებისმიერი სხვა საჯარო ინტერესი ან საერთაშორისო ვალდებულებები.

მუხლი 21. საჰაერო სივრცის ცვლილების პროექტის მომზადება

1. საჰაერო სივრცის ცვლილების პროექტის მომზადების დაწყების თაობაზე განცხადების წარდგენის უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, რომელსაც აქვს საჰაერო სივრცის განვითარების/გამოყენების ინტერესი (დაინტერესებული პირი).
2. დაინტერესებული პირი ვალდებულია საჰაერო სივრცის ცვლილების შესახებ განაცხადი წარადგინოს სააგენტოში, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს ამ წესის მე-5 დანართით დადგენილ მოთხოვნებს.
3. საჭიროების შემთხვევაში, განცხადების განხილვის პროცესში სააგენტოს მიერ შესაძლებელია ჩართულ იქნეს ის პირები, რომელთა მონაწილეობა აუცილებელია დაინტერესებული პირის მიერ დასმულ საკითხზე სრულფასოვანი კონსულტაციის გასაწევად და გადაწყვეტილების მისაღებად.
4. დაინტერესებულ პირი ვალდებულია სააგენტოს წარუდგინოს შემდეგი ინფორმაცია:
  - ა) საჰაერო სივრცის შემოთავაზებული ცვლილების ფარგლები;
  - ბ) ცვლილების აღწერილობა;
  - გ) საფრთხეების იდენტიფიცირება;
  - დ) რისკის შემცირების ღონისძიებები;

- ე) ცვლილების დანერგვის გეგმა;
- ვ) გამტარუნარიანობის ანალიზი (საჭიროების შემთხვევაში);
- ზ) გარემოზე ზემოქმედების კვლევა (საჭიროების შემთხვევაში).

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ინფორმაცია არ მოითხოვება, თუ ცვლილება გულისხმობს წერტილების, მარშრუტების, რაიონებისა და არეების დასახელებების შეცვლას, აგრეთვე, ისეთი უმნიშვნელო ცვლილება, რომელიც არ ახდენს გავლენას მეზობელ სააერონავიგაციო მომსახურების საწარმოზე ან სხვა დაინტერესებული პირის კანონიერ ინტერესებზე.
6. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია დაინტერესებული პირის მიერ სააგენტოს წარედგინება განაცხადის წარდგენიდან 6 თვის ვადაში.
7. სააგენტო საჰაერო სივრცის ცვლილების პროექტს აფასებს და წარუდგენს საჰაერო სივრცის სამოქალაქო-სამხედრო მუდმივმოქმედ კომიტეტს განსახილველად და გადაწყვეტილების მისაღებად, კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 22. ღია ზღვის თავზე საჰაერო სივრცის ცვლილება

ღია ზღვის თავზე საჰაერო სივრცის, ასევე სმმ-ს მარშრუტების ცვლილებას, სადაც საჰაერო მოძრაობის მომსახურებას საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს, სააგენტო ათანხმებს სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან (ICAO, EUR/NAT).

დანართი 1. სმმ-ის საჰაერო სივრცის კლასები, მომსახურება და ფრენებისადმი წაყენებული მოთხოვნები

კლასი	ფრენის სახეობა	ემელონირება	მომსახურება	სიჩქარის შეზღუდვა *	მოთხოვნები რადიო კავ.	სამეთვალყურეო ნებართვა
A	მხოლოდ სფწ-ით	ყველა სხ-ის	საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება	შეზღუდვები არ არის	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
	სფწ-ით	ყველა სხ-ის	საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება	შეზღუდვები არ არის	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
B	ვფწ-ით	ყველა სხ-ის	საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება	შეზღუდვები არ არის	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
	სფწ-ით	სფწ-თან მიმართებით სფწ-თან მიმართებით	საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება	შეზღუდვები არ არის	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
C	ვფწ-ით	ვფწ-თან მიმართებით	1.საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება, სფწ-თან ემელონირებისათვის 2.ინფორმაცია მოძრაობაზე (მოთხოვნისდა მიხედვით, რეკომენდაციები შეჯახების აცილებაზე)	250 კვანძი სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
	სფწ-ით	სფწ-თან მიმართებით	საჰაერო მოძრაობის სამეთვალყურეო მომსახურება	შეზღუდვები არ არის	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა

D	სფწ-ით	სფწ შეფარდე- ბით	საჭაერო სამეთვალყურეო მომსახურება, ინფორმაცია ფრენებზე (მოთხოვნისდა მიხედვით, რეკომენდაციები შეჯახების აცილებაზე)	მომძრაობის	250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
	ვფწ-ით	არ იწარმოება	ინფორმაცია და ფრენებზე (მოთხოვნისდა მიხედვით, რეკომენდაციები შეჯახების აცილებაზე)	სფწ/ვფწ	250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
E	სფწ-ით	სფწ შეფარდე- ბით	საჭაერო სამეთვალყურეო მომსახურება, შემღებისდაგვარად, ინფორმაცია ფრენებზე	მომძრაობის	250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	სავალდებულოა
	ვფწ-ით	არ იწარმოება	შემღებისდაგვარად, ინფორმაცია ფრენებზე		250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი რადიო და/ან სხვა კავშირის საშუალებით	არ არის სავალდებულოა
F	სფწ-ით	შემღების- დაგვარად, სფწ შეფარდე- ბით	საჭაერო საკონსულტაციო მომსახურება. საფრენოსნო- საინფორმაციო მომსახურება	მომძრაობის	250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	არ არის სავალდებულოა
	ვფწ-ით	არ იწარმოება	საფრენოსნო- საინფორმაციო მომსახურება		250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი რადიო და/ან სხვა კავშირის საშუალებით	არ არის სავალდებულოა
G	სფწ-ით ფრენა	არ იწარმოება	საფრენოსნო- საინფორმაციო მომსახურება		250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი უწყვეტი რადიოკავშირი	არ არის სავალდებულოა
	ვფწ-ით ფრენა	არ იწარმოება	საფრენოსნო- საინფორმაციო მომსახურება		250 სახელსაწყო სიჩქარე 10 000 ფუტის სიმაღლის ქვემოთ	კვანძი	ორმხრივი რადიო და/ან სხვა კავშირის საშუალებით	არ არის სავალდებულოა

* როდესაც ზღვის საშუალო დონიდან გადასვლის აბსოლუტური სიმაღლე 10 000 ფუტზე ნაკლებია, 10 000 ფუტის მაგივრად გამოყენებული უნდა იქნეს ფრენის ეშელონი 100.

დანართი 2. სმმ-ს მარშრუტების აღნიშვნის ინდექსი

1. სმმ-ს მარშრუტების და სააერნაოსნო სპეციფიკაციების ინდექსები

1.1. სმმ-ს მარშრუტ(ებ)ის ცალკეულ მონაკვეთ(ებ)ზე, მარშრუტებზე ან სმმ-ს კონკრეტულ რაიონში სმმ-ს მარშრუტების ინდექსების და სააერნაოსნო სპეციფიკაციების სისტემის მიზანს წარმოადგენს შესაძლებლობა, მისცეს როგორც პილოტებს, ისე სმმ-ს ორგანოს დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად:

- ა) ზუსტად მიუთითონ სმმ-ს ნებისმიერი მარშრუტი, მის ასაღწერად გეოგრაფიული კოორდინატების ან სხვა რაიმე საშუალების მითითების გარეშე;
- ბ) მიზანშეწონილობის შემთხვევაში, სმმ-ს მარშრუტი დაუკავშიროს საჰაერო სივრცის კონკრეტულ ვერტიკალურ სტრუქტურას;
- გ) მიუთითოს მოთხოვნილი სააერნაოსნო მახასიათებლების შენარჩუნების მოთხოვნილი სიზუსტის დონე მარშრუტზე ფრენისას ან სმმ-ს კონკრეტული რაიონის ფარგლებში;
- დ) მიუთითოს, რომ მარშრუტი გამოიყენება ძირითადად ან მხოლოდ გარკვეული ტიპის საჰაერო ხომალდების მიერ.

1.2. აღნიშნული მიზნის მისაღწევად, აღნიშვნის სისტემა:

- ა) საშუალებას იძლევა აღინიშნოს სმმ-ს ნებისმიერი მარშრუტი მარტივი და მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი მეთოდით;
- ბ) საშუალებას იძლევა გამოირიცხოს დუბლირება;
- გ) საშუალებას იძლევა იყოს გამოსადეგი როგორც სახმელეთო, ისე საბორტო ავტომატური სისტემებისთვის;
- დ) იძლევა მაქსიმალური შემოკლების საშუალებას ოპერატიული გამოყენებისას;
- ე) უზრუნველყოფს საკმარისი გაფართოვების შესაძლებლობას, ნებისმიერი სამომავლო მოთხოვნების გათვალისწინებით, ძირეული ცვლილებების გარეშე.

1.3. ამასთან დაკავშირებით სმმ-ს კონტროლირებადი, საკონსულტაციო და არაკონტროლირებადი მარშრუტები, გარდა მოფრენის და გაფრენის სტანდარტული მარშრუტებისა, აღინიშნება ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად.

2. ინდექსის სტრუქტურა

2.1. სმმ-ს მარშრუტების ინდექსი შედგება ძირითადი ინდექსისგან, რომელსაც აუცილებლობისას ემატება:

- ა) ერთი პრეფიქსი, 2.3 პუნქტის შესაბამისად და
- ბ) ერთი დამატებითი ასო, 2.4 პუნქტის შესაბამისად.

2.1.1. ინდექსის შემადგენელი ნიშნების რაოდენობა არ უნდა აჭარბებდეს ექვსს.

2.1.2. ინდექსის შესადგენად საჭირო ნიშნების მაქსიმალური რაოდენობა, შემდგენილებისდაგვარად, უნდა იყოს ხუთი.

2.2. ძირითადი ინდექსი შედგება ანბანის ერთი ასოსაგან, რომელსაც მოსდევს რიცხვი 1-დან 999-მდე.

2.2.1. ასო შეირჩევა ქვემოთ ჩამოთვლილიდან:

- ა) A, B, G, R: იმ მარშრუტებისთვის, რომელიც წარმოადგენს სმმ-ს მარშრუტების რეგიონული ქსელის ნაწილს და არ წარმოადგენენ ზონალური ნაოსნობის მარშრუტს;
- ბ) L, M, N, P: ზონალური ნაოსნობის მარშრუტებისთვის, რომლებიც წარმოადგენენ სმმ-ს მარშრუტების რეგიონული ქსელის ნაწილს;
- გ) H, J, V, W: იმ მარშრუტებისთვის, რომლებიც არ წარმოადგენენ არც სმმ-ს მარშრუტების რეგიონული ქსელის ნაწილს და არც ზონალური ნაოსნობის მარშრუტებს;
- დ) Q, T, Y, Z: ზონალური ნაოსნობის მარშრუტებისთვის, რომლებიც არ წარმოადგენენ სმმ-ს მარშრუტების რეგიონული ქსელის ნაწილს.

2.3. იქ, სადაც ეს მისაღებია, ძირითად ინდექსს პრეფიქსად ემატება კიდეც ერთი ასო, შემდეგის შესაბამისად:

- ა) K, იმ მარშრუტის აღსანიშნად, რომელიც გადის დაბალ სიმაღლეზე და ძირითადად დაწესებულია შვეულმფრენების მიერ გამოსაყენებლად;
- ბ) U, იმის მისათითებლად, რომ მარშრუტი ან მისი ნაწილი დადგენილია ზედა საჰაერო სივრცეში;
- გ) S, იმ მარშრუტის მისათითებლად, რომელიც დადგენილია მხოლოდ ზებგერითი საჰაერო ხომალდების მიერ გამოსაყენებლად აჩქარების, სიჩქარის შემცირების და ზებგერითი სიჩქარით ფრენის განმავლობაში.

2.4. იმ შემთხვევაში, როდესაც აღნიშნული გაწერილია სმმ-ს შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ ან რეგიონული სააერონავიგაციო შეთანხმების საფუძველზე, სმმ-ს შესაბამისი მარშრუტის ძირითად ინდექსს შეიძლება დაემატოს ასო, რომელიც აღნიშნავს მოცემულ მარშრუტზე უზრუნველყოფილი მომსახურების სახეს, შემდეგის შესაბამისად:

- ა) ასო F: იმის მისათითებლად, რომ მარშრუტზე ან მის ნაწილზე უზრუნველყოფილია მხოლოდ საკონსულტაციო მომსახურება;
- ბ) ასო G: იმის მისათითებლად, რომ მარშრუტზე ან მის ნაწილზე უზრუნველყოფილია მხოლოდ საფრენოსნო-საინფორმაციო მომსახურება.

შენიშვნა: საჰაერო ხომალდზე ინდიკაციური მოწყობილობების შეზღუდული შესაძლებლობის გამო, დამატებითი ასოები F ან G შეიძლება არ მიეთითოს პილოტს ინდიკატორზე.

3. ძირითადი ინდექსების მინიჭება

3.1. სმმ-ს მარშრუტებს ძირითადი ინდექსები მიენიჭება ქვემოთ მოცემული პრინციპების შესაბამისად.

3.1.1. ძირითად მაგისტრალურ მარშრუტს მთელ სიგრძეზე ენიჭება ერთი და იგივე ინდექსი, გადამკვეთი საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონების, სახელმწიფოების ან რეგიონების მიუხედავად.

შენიშვნა: აღნიშნული განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმ შემთხვევაში, როდესაც გამოიყენება სმმ-ს მონაცემების ავტომატური დამუშავება და საბორტო სააერნაოსნო გამოთვლითი ტექნიკა.

3.1.2. იმ შემთხვევაში, როდესაც ორ ან მეტ მაგისტრალურ მარშრუტს გააჩნიათ საერთო მონაკვეთი, მოცემული მონაკვეთი აღინიშნება შესაბამისი მარშრუტების თითოეული ინდექსით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღნიშნული ქმნის სირთულეს საჰაერო მოძრაობის მომსახურების დროს; ამ უკანასკნელ შემთხვევაში, მხარეთა შეთანხმებით, მონაკვეთს ენიჭება მხოლოდ ერთი ინდექსი.

3.1.3. ძირითადი ინდექსი, რომელიც მიენიჭა ერთ მარშრუტს, არ უნდა მიენიჭოს სხვა რომელიმე მარშრუტს.

3.1.4. კოორდინაციის მიზნით, სახელმწიფოების საჭიროება ინდექსებთან დაკავშირებით უნდა ეცნობოს იკაო-ს რეგიონულ ბიუროს.

4. ინდექსების გამოყენება კავშირგაბმულობის წარმოებისას

4.1. ასოთსაბეჭდი კავშირის დროს ინდექსი ყოველთვის გადაიცემა არანაკლებ ორი და არაუმეტეს ექვსი ნიშნით.

4.2. სამეტყველო კავშირის დროს ინდექსის ძირითადი ასო წარმოითქმის იკაო-ს ფონეტიკური ანბანის შესაბამისად.

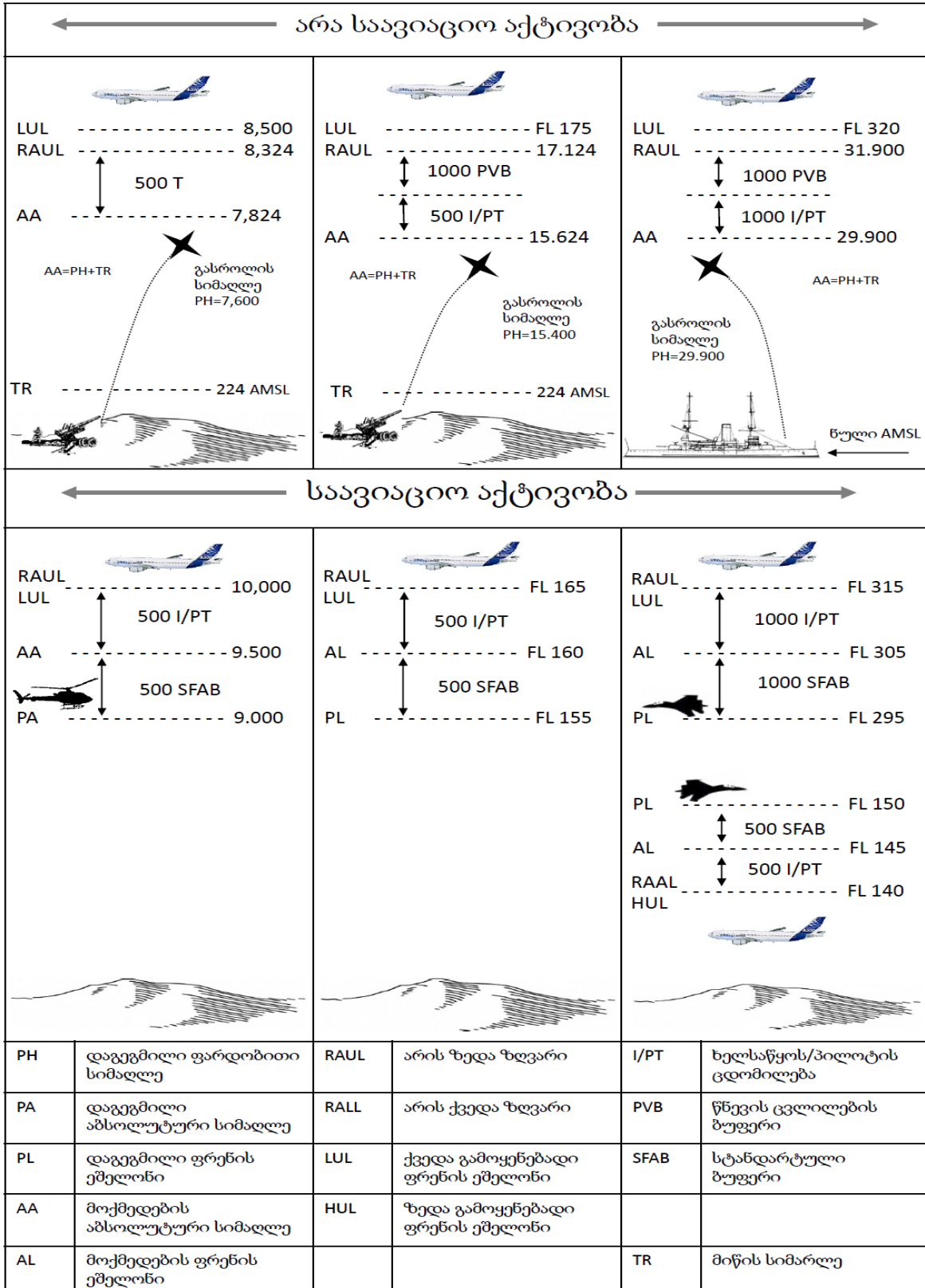
4.3. იმ შემთხვევაში, როდესაც სამეტყველო კავშირში გამოიყენება 2.3 პუნქტით მითითებული K, U ან S პრეფიქსი, ისინი წარმოითქმებიან შემდეგნაირად: K — KOPTER, U — UPPER, S — SUPERSONIC. სიტყვა KOPTER წარმოითქმის ისევე, როგორც სიტყვა helicopter, ხოლო სიტყვები UPPER და SUPERSONIC წარმოითქმის როგორც ინგლისურ ენაში.

4.4. იმ შემთხვევაში, როდესაც გამოიყენება 2.4 პუნქტით მითითებული F ან G ასოები, საფრენოსნო ეკიპაჟს არ ევალება მათი გამოყენება სამეტყველო კავშირის დროს.

დანართი 3. უსაფრთხოების ბუფერის დადგენის მეთოდოლოგია

შენიშვნა: (არა საავიაციო აქტივობა) პირველი სვეტი გამოიყენება, როდესაც მოქმედების აბსოლუტური სიმაღლე არის 12000 ფუტის ქვევით, მეორე სვეტი გამოიყენება როდესაც მოქმედების სიმაღლე ტოლია ან აღემატება 12000 ფუტს და ტოლია ან ნაკლებია 29000 ფუტისა და მესამე სვეტი, როდესაც მოქმედების სიმაღლე ტოლია ან აღემატება 29000 ფუტს.

(საავიაციო აქტივობა) მესამე სვეტი გამოიყენება როდესაც დაგეგმილი ზედა ეშელონი აღემატება 290.

დანართი 4. ძირითადი წერტილების დაწესების და აღნიშვნის პრინციპები

1. ძირითადი წერტილების დაწესება

1.1. ძირითადი წერტილები, შეძლებისდაგვარად უნდა დაწესდეს სახმელეთო ან სათანამგზავრო სანავიგაციო საშუალებასთან მიმართებით, სასურველია მეტად მაღალ სიხშირეზე (VHF) ან უფრო მაღალ სიხშირეებზე მომუშავე საშუალებებთან მიმართებით.

1.2 ასეთი სახმელეთო ან სათანამგზავრო საშუალებების არარსებობის შემთხვევაში, ძირითადი წერტილები უნდა განთავსდეს ადგილებში, რომელიც შეიძლება განისაზღვროს ავტონომიური საბორტო სააერნაოსნო საშუალებით ან ვიზუალური დაკვირვებით იმ შემთხვევაში, როდესაც ნაოსნობა ხორციელდება ვიზუალური სახმელეთო ორიენტირების მიხედვით. საჭაერო მოძრაობის მომსახურების მეზობელ ორგანოებს შორის ან საჭაერო მოძრაობის მართვის შესაბამის მეთვალყურეებს შორის შეთანხმების მიხედვით, ძირითადი წერტილები შეიძლება აღინიშნოს როგორც „მართვის გადაცემის“ წერტილები.

2. ძირითადი წერტილების ინდექსები, რომლებიც აღნიშნულია სანავიგაციო საშუალების ადგილმდებარეობის მიხედვით

2.1. ძირითადი წერტილების არაკოდირებული დასახელება, სანავიგაციო საშუალების ადგილმდებარეობის მიხედვით

2.1.1. თუ არსებობს პრაქტიკული შესაძლებლობა, ძირითად წერტილებს ენიჭება ადვილად ამოსაცნობი და, სასურველია, ცნობილი გეოგრაფიული ადგილების დასახელება.

2.1.2. ძირითადი წერტილის დასახელების შერჩევასა, ყურადღება უნდა მიექცეს შემდეგი პირობების დაცვას:

ა) დასახელებამ არ უნდა შეუქმნას სირთულე არც პილოტებს და არც სმმ-ს პერსონალს, სმმ-ს კავშირში გამოყენებულ ენაზე მისი წარმოთქმისას. იმ შემთხვევაში, როდესაც ძირითადი წერტილის აღსანიშნად შერჩეული გეოგრაფიული ადგილის ეროვნული დასახელება ქმნის სირთულეს მისი წარმოთქმისას, შეირჩევა ამ დასახელების შემოკლებული ან შეკვეცილი ვარიანტი, რომელიც რამდენადაც ეს შესაძლებელია, ინარჩუნებს გეოგრაფიულ მნიშვნელობას;

მაგალითად: FUERSTENFELDBRUCK = FURSTY

ბ) დასახელება ადვილად ამოიცნობა ხმოვან კავშირში და არის ერთმნიშვნელოვანი იმავე საერთო რაიონში არსებულის სხვა ძირითადი წერტილების დასახელებას შორის. გარდა ამისა, დასახელება არ უნდა იწვევდეს გაუგებრობას საჭაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოსა და პილოტებს შორის.

გ) დასახელება, შეძლებისდაგვარად უნდა შედგებოდეს მინიმუმ ექვსი ასოსაგან და წარმოქმნიდეს ორ მარცვალს და სასურველია არ აღემატებოდეს სამ მარცვალს.

დ) შერჩეული დასახელება ერთიდაიგივეა როგორც ძირითადი წერტილისთვის, ისე ამ წერტილით აღნიშნული სანავიგაციო საშუალებისთვის.

2.2. ძირითადი წერტილების კოდირებული ინდექსების სტრუქტურა, რომელიც აღნიშნულია სანავიგაციო საშუალების ადგილმდებარეობის მიხედვით

2.2.1. კოდირებული ინდექსი უნდა იყოს იგივე, რაც სანავიგაციო საშუალების რადიომოსახმობი. ამ ინდექსის სტრუქტურა, შეძლებისდაგვარად, ისეთია, რომ შესაძლებელი იყოს მისი მარტივად მიკუთვნება პუნქტის არაკოდირებული დასახელებისთვის.

2.2.2. კოდირებული ინდექსის დუბლირება არ უნდა მოხდეს შესაბამისი სანავიგაციო საშუალების ადგილმდებარეობიდან 1100 კმ-ის (600 საზ. მილის) ფარგლებში, გარდა ქვემოთ მითითებული შემთხვევებისა.

შენიშვნა: იმ შემთხვევაში, როდესაც ორი სანავიგაციო საშუალება, რომლებიც მუშაობენ სიხშირული სპექტრის სხვადასხვა დიაპაზონში, მდებარეობენ ერთი და იგივე ადგილას, მათ, როგორც წესი, გააჩნიათ ერთნაირი რადიომოსახმობი.

2.3. კოორდინაციის მიზნით, სახელმწიფოების საჭიროება კოდირებულ ინდექსებთან დაკავშირებით, უნდა ეცნობოს იკაო-ს რეგიონულ ბიუროს.

3. ძირითადი წერტილების ინდექსები, რომლებიც აღნიშნული არ არის სანავიგაციო საშუალებების ადგილმდებარეობის მიხედვით

3.1. იმ შემთხვევაში, როდესაც ძირითადი წერტილი უნდა დაწესდეს ადგილზე, რომელიც აღნიშნული არ არის სანავიგაციო საშუალებით და გამოიყენება სმმ-ს მიზნებისთვის, იგი აღინიშნება ცალკე ხუთნიშნა, ადვილად წასაკითხი „კოდირებული დასახელებით“. ამ შემთხვევაში, აღნიშნული ინდექსი „კოდირებული დასახელება“ წარმოადგენს როგორც დასახელებას, ისე კოდურ ინდექსს.

შენიშვნა: SID-ის, STAR-ის და ზონალური ნაოსნობის მიხედვით დასაფრენად სახელსაწყო შესვლის სქემებისთვის ასოით-ციფრული კოდირებული დასახელების გამოყენების პრინციპები მოცემულია იკაო-ს ოფიციალური გამოცემის Doc 8168.

3.2. ინდექსი „კოდირებული დასახელება“ შეირჩევა იმგვარად, რომ სირთულე არ შეექმნას არც პილოტს და არც სმმ-ს პერსონალს, სმმ-ს კავშირის წარმართვის ენაზე მისი წარმოთქმისას.

მაგალითად: ADOLA, KODAP

3.3. აღნიშნული ინდექსი „კოდირებული დასახელება“ ადვილად ამოსაცნობია სამეტყველო კავშირის წარმოებისას და არაორაზროვანია იმავე საერთო რაიონში სხვა ძირითადი წერტილების ინდექსებთან მიმართებით. ძირითად წერტილზე მინიჭებული ცალკეული ხუთ-ასოიანი ადვილად წასაკითხი ინდექსი „კოდირებული დასახელება“ არ ენიჭება არცერთ სხვა ძირითად წერტილს. იმ შემთხვევაში, როდესაც აუცილებელია ძირითადი წერტილის ადგილმდებარეობის ცვლილება, უნდა შეირჩეს ახალი ინდექსი „კოდირებული დასახელება“. იმ შემთხვევაში, როდესაც სახელმწიფოს უნდა შეინარჩუნოს განაწილებული კონკრეტული ინდექსები „კოდირებული დასახელებით“ სხვა ადგილას განმეორებით გამოსაყენებლად, ასეთი „კოდირებული დასახელებით“ ინდექსები გამოყენებული არ უნდა იყოს მინიმუმ ექვსი თვის განმავლობაში.

3.4. კოორდინაციის მიზნით, სახელმწიფოების საჭიროება ცალკეული ხუთნიშნა ადვილად წარმოსათქმელი „კოდირებული დასახელების“ ინდექსებთან დაკავშირებით, უნდა ეცნობოს იკაო-ს რეგიონულ ბიუროს.

3.5. იმ რაიონებში, სადაც დაწესებული არ არის მუდმივი მარშრუტების სისტემა ან სადაც მარშრუტები, რომელზეც ფრენას ახორციელებენ საჰაერო ხომალდები, იცვლება საექსპლუატაციო მოსაზრებიდან გამომდინარე, ძირითადი წერტილები განისაზღვრება და გეოგრაფიული კოორდინატები ეცნობება საერთაშორისო გეოდეზიურ სისტემაში – 1984 (WGS-84), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მუდმივად დაწესებული ძირითადი წერტილები, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს ამ რაიონებში შემყვან და/ან გამომყვან წერტილებს, აღნიშნება მე-2 ან მე-3 პუნქტის დებულებების შესაბამისად.

4. ინდექსების გამოყენება კავშირის წარმოებისას

4.1. სამეტყველო კავშირის დროს ძირითად წერტილზე მისათითებლად, როგორც წესი, გამოიყენება დასახელება, რომელიც შერჩეულია მე-2 ან მე-3 პუნქტის დებულებების შესაბამისად. თუ ძირითადი წერტილისთვის შერჩეული არაკოდირებული დასახელება, რომელიც აღნიშნულია 2.1 პუნქტის შესაბამისად სანავიგაციო საშუალების ადგილმდებარეობის მიხედვით, არ გამოიყენება, იგი იცვლება კოდირებული ინდექსით, რომელიც სამეტყველო კავშირში წარმოითქმის იკაო-ს ფონეტიკური ანბანის შესაბამისად.

4.2. ასოთსაბეჭდ და კოდირებულ კავშირში ძირითადი წერტილის მისათითებლად გამოიყენება მხოლოდ კოდირებული ინდექსი ან შერჩეული „კოდირებული დასახელება“.

5. შეტყობინების გადასაცემად გამოყენებული ძირითადი წერტილები

5.1. იმისათვის, რომ სმმ-ს ორგანოს შეემლოს მიიღოს ინფორმაცია საჰაერო ხომალდის ფრენის მიმდინარეობის შესახებ, შესაძლოა საჭირო გახდეს ცალკეული ძირითადი წერტილების დაწესების აუცილებლობა, როგორც შეტყობინების გადაცემის პუნქტებისა.

5.2. მსგავსი პუნქტების დაწესებისას, გასათვალისწინებელია შემდეგი ფაქტორები:

- ა) საჰაერო მოძრაობის მომსახურების სახე;
- ბ) მოძრაობის ჩვეული ინტენსიობა;
- გ) სიზუსტე, რომლითაც საჰაერო ხომალდებს შეუძლიათ დაიცვან ფრენის მიმდინარე გეგმა;
- დ) საჰაერო ხომალდის სიჩქარე;
- ე) ეშელონირების გამოყენებული მინიმუმები;
- ვ) საჰაერო სივრცის სტრუქტურის სირთულე;
- ზ) მართვის გამოყენებული მეთოდები;
- თ) ფრენის ძირითადი ეტაპების დაწყება ან დასრულება (სიმაღლის აღება, დაშვება, მიმართულების ცვლილება და ა.შ.);
- ი) მართვის გადაცემის წესი;
- კ) უსაფრთხოების და სამეზნ-სამაშველო ასპექტები;
- ლ) საფრენოსნო ეკიპაჟის დატვირთვა და „ჰაერი-მიწა“ ორმხრივი კავშირის არხების დატვირთვა.

5.3. შეტყობინების გადაცემის პუნქტები უნდა დაწესდეს ან როგორც „სავალდებულო“ ან როგორც „მოთხოვნისამებრ“.

5.4. „სავალდებულო“ შეტყობინების პუნქტების დაწესებისას სახელმძღვანელო პრინციპებია:

- ა) რომელიმე წერტილში სანავიგაციო საშუალების არსებობა არ ნიშნავს შეტყობინების პუნქტად მის სავალდებულო განსაზღვრას.
- ბ) სავალდებულო შეტყობინების პუნქტების რაოდენობა უნდა იყოს მინიმალური, რაც აუცილებელია საჰაერო მოძრაობის მომსახურების ორგანოს ინფორმირებისთვის საჰაერო ხომალდის ფრების მიმდინარეობის შესახებ, საფრენოსნო ეკიპაჟებისა და მეთვალყურეების დატვირთვის, ასევე „ჰაერი-მიწა“ ორმხრივი კავშირის არსების დატვირთვის მინიმუმამდე დაყვანის აუცილებლობის გათვალისწინებით.
- გ) სავალდებულო შეტყობინების პუნქტები ყოველთვის არ წესდება საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონების ან სამეთვალყურეო რაიონების საზღვრებზე.

5.5. „მოთხოვნისამებრ“ შეტყობინების გადაცემის პუნქტები შეიძლება დაწესდეს საჰაერო მოძრაობის მომსახურების საჭიროების გათვალისწინებით, ადგილმდებარეობის დამატებითი შეტყობინების შესახებ, როდესაც ამას ითხოვს არსებული პირობები.

5.6. შეტყობინების სავალდებულო გადაცემის პუნქტების და მოთხოვნისამებრ შეტყობინების გადაცემის პუნქტების დანიშნულება ექვემდებარება პერიოდულ გადახედვას, რათა მინიმუმდე იყოს დაყვანილი ადგილმდებარეობის შესახებ მიმდინარე შეტყობინების საჭიროება, რაც აუცილებელია საჰაერო მოძრაობის ეფექტური მომსახურების უზრუნველსაყოფად.

5.7. ყოველგვარ პირობებში ყოველი ფრენისთვის აუცილებლობას არ წარმოადგენს სავალდებულო შეტყობინების პუნქტების გადაფრენისას მიმდინარე შეტყობინების გადაცემა. ამ პრინციპით, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა გამახვილდეს შემდეგზე:

- ა) საჰაერო ხომალდებს, რომლებიც ფრენას ახორციელებენ დიდი სიჩქარით და დიდ სიმაღლეებზე, არ მოეთხოვებათ ადგილმდებარეობის შესახებ მიმდინარე შეტყობინება, შეტყობინების გადაცემის ყოველი პუნქტის გადაფრენისას, რომელიც დაწესებულია როგორც სავალდებულო შეტყობინების პუნქტი საჰაერო ხომალდებისთვის, რომლებიც ფრენას ახორციელებენ მცირე სიჩქარით და დაბალ სიმაღლეებზე.
- ბ) საჰაერო ხომალდს, რომელიც ახორციელებს ტრანზიტულ ფრენას საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონის გავლით, არ მოეთხოვება გადასცეს შეტყობინება ადგილმდებარეობის შესახებ იმავე სიხშირით, რაც მოეთხოვება მომფრენ და გამფრენ საჰაერო ხომალდებს.

5.8. რაიონებში, სადაც პრაქტიკულად მიზანშეწონილი არ არის შეტყობინების გადაცემის პუნქტების დაწესების ზემოაღნიშნული პრინციპები, შეიძლება შეიქმნას შეატყობინებს გადაცემის სისტემა, გრძელისა და განედის მითითებით, რომელიც გამოისახება მთელ გრადუსებში.

დანართი 5. განაცხადი საჰაერო სივრცის ცვლილებაზე

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება №618 – ვებგვერდი, 09.10.2020წ.

1. მონაცემები ორგანიზაციის შესახებ

განმცხადებელი პირი			
ორგანიზაციის იურიდიული დასახელება:			
ტელ:		ელ. ფოსტა:	

2. განაცხადის წარდგენის მიზეზი

საქმიანობა ან ღონისძიება:	
---------------------------	--

3. აღნიშვნის დეტალები

სმმ-ს საჰაერო სივრცე		
საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი	სამეთვალყურეო რაიონი	სამეთვალყურეო არე
სააეროდრომო მოძრაობის არე	საფრენოსნო საინფორმაციო არე	
სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცე		
ფრენისათვის აკრძალულ არე	ფრენისათვის შეზღუდული არე	ფრენისათვის სახიფათო არე
სხვა:		
დიზაინი		
სმმ-ს მარშრუტი	სხ სტანდარტული სამიმოსვლო მარშრუტი	სხ გადართვის წერტილი
ძირითადი წერტილი	ვიზუალური წერტილი	სხვა:
სტატუსი:	• მუდმივად	• დროებით
გააქტიურება: დრო და ხანგრძლიობა		
<i>(მიუთითეთ დრო UTC-ის მიხედვით ან ადგილობრივი დრო, ან აქტიურია დღის განმავლობაში ან NOTAM-ის მიხედვით)</i>		
ადგილმდებარეობა: რაიონი ან აეროდრომი		
გვერდითი ზომები		
<i>(მიუთითეთ რადიუსი ან ცნობილი თავისებურებები ან გეოგრაფიული კოორდინატები WGS-84-ის მიხედვით)</i>		
ვერტიკალური ზომები		
<i>(მიუთითეთ ქვედა და ზედა საზღვრები, ფუტებში; ზღვის საშუალო დონიდან: AMSL ან მიწის ზედაპირიდან: AGL)</i>		

4. მმართველი ორგანო, დადგენილი ორგანო ან სმმ-ს ორგანო

ორგანო	
<i>მმართველი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ამ არის ექსპლუატაციაზე</i>	
საჰაერო სივრცესთან დაკავშირებით საკონტაქტო პირი: პირი/თანამდებობა	
საკონტაქტო ინფორმაცია	
სიხშირე (არსებობის შემთხვევაში)	

5. კონსულტაცია და სხვა ინფორმაცია

კონსულტაცია: საფუძველი ან შეთანხმება და მოლაპარაკება საჰაერო სივრცის სხვა შესაბამის მომხმარებელთან <i>(აუცილებლობისას, ცალკე ფურცელზე)</i>	
--	--

6. ამოქმედების თარიღი

ამოქმედების თარიღი: სავარაუდო ან დაზუსტებული თარიღი. <i>(გათვალისწინებული უნდა იყოს პერიოდი, რომელიც საჭიროა კომიტეტის მხრიდან წარმოდგენილი ინფორმაციის განხილვისთვის, დადგენილების ცვლილების პროექტის მომზადებისა და მთავრობის მხრიდან მისი დამტკიცებისთვის. სავარაუდო პერიოდი უნდა იყოს მინიმუმ 6 თვე განაცხადის გაგზავნიდან)</i>	
---	--

დანართი 6: საქართველოს საჰაერო სივრცის სტრუქტურა

საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება №618 – ვებგვერდი, 09.10.2020წ.

1. სმმ-ს საჰაერო სივრცე

ა) საქართველოს საფრენოსნო ინფორმაციის რაიონი

სივრცის კლასი:	C და G	
დასახელება	ჰორიზონტალური საზღვრები	ვერტიკალური საზღვრები
თბილისი FIR	411750.25N 0450054.96E – შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 410723.68N 0432824.49E – შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 413114.25N 0413248.94E – 4136N 04117E – 4154N 04020E – 4311N 03955E – 432310.62N 0400037.04E – შემდეგ რუსეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 415448.92N 0462529.43E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 411750.25N 045054.96E.	GND – UNL

ბ) სამეთვალყურეო რაიონი

ბ.ა) აღმოსავლეთის სამეთვალყურეო რაიონი

სმმ პუნქტის დასახელება:	აღმოსავლეთის რაიონული სამეთვალყურეო პუნქტი				
დამატებითი მოთხოვნები:	სამოქალაქო სხ-ი აღჭურვილი უნდა იყოს ბარომეტრული სიმაღლის მონაცემების გადამცემი მიმღებ-მოპასუხით, რომელიც მუდმივად უნდა იყოს ჩართული.				
სივრცის კლასი:	C კლასი				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ჰორიზონტალური საზღვრები</th> <th>ვერტიკალური საზღვრები</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>სექტორი 412957.56N 0425215.78E – 415414N 0425030E – 421054.00N 0430626E – 4217N 04304E – 431042.74N 0424242.79E შემდეგ რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 415448.92N 0462529.43E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 411750.25N 0450054.96E. – შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 410723.68N 0432824.49E- შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 412957.56N 0425215.78E</td> <td>FL 85 ან 2000 ft AGL იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტი – FL 660</td> </tr> </tbody> </table>	ჰორიზონტალური საზღვრები	ვერტიკალური საზღვრები	სექტორი 412957.56N 0425215.78E – 415414N 0425030E – 421054.00N 0430626E – 4217N 04304E – 431042.74N 0424242.79E შემდეგ რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 415448.92N 0462529.43E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 411750.25N 0450054.96E. – შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 410723.68N 0432824.49E- შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 412957.56N 0425215.78E	FL 85 ან 2000 ft AGL იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტი – FL 660
ჰორიზონტალური საზღვრები	ვერტიკალური საზღვრები				
სექტორი 412957.56N 0425215.78E – 415414N 0425030E – 421054.00N 0430626E – 4217N 04304E – 431042.74N 0424242.79E შემდეგ რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 415448.92N 0462529.43E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 411750.25N 0450054.96E. – შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 410723.68N 0432824.49E- შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 412957.56N 0425215.78E	FL 85 ან 2000 ft AGL იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტი – FL 660				

ბ.ბ) დასავლეთის სამეთვალყურეო რაიონი

სმმ პუნქტის დასახელება:	დასავლეთის რაიონული სამეთვალყურეო პუნქტი
დამატებითი მოთხოვნები:	სამოქალაქო სხ-ის აღჭურვილი უნდა იყოს ბარომეტრული სიმაღლის მონაცემების გადამცემი მიმღებ-მოპასუხით, რომელიც მუდმივად უნდა იყოს ჩართული.
სივრცის კლასი:	C კლასი

ჰორიზონტალური საზღვრები	ვერტიკალური საზღვრები
სექტორი 412957.56N 0425215.78E – შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 413114.25N 0413248.94E – 4136N 04117E – 4154N 04020E – 4311N 03955E – 432310.62N 0400037.04E – შემდეგ რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 431042.74N 0424242.79E – 4217N 04304E- 421054.00N 0430626E – 415414N 0425030E – 412957.56N 0425215.78E	FL 85 ან 2000 ft AGL იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტი – FL 660

გ) საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი

გ.ა) თბილისის საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი

სმმ პუნქტის დასახელება:	თბილისის მისადგომი	
დამატებითი მოთხოვნები:	სამოქალაქო სხ-ის აღჭურვილი უნდა იყოს ბარომეტრული სიმაღლის მონაცემების გადამცემი მიმღებ-მოპასუხით, რომელიც მუდმივად უნდა იყოს ჩართული.	
სივრცის კლასი:	C კლასი	
ჰორიზონტალური საზღვრები		
ვერტიკალური საზღვრები		
411130N 0443008E - 412602N 0441808E - 413353N 0440821E - 420100N 0440756E - 421309N 0441850E - 421111N 0445232E - 415720N 0454158E - 414700N 0455746E - 411228N 0455332E - შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 411750N 0450055E - შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 411130N 0443008E	FL 195 ქვედა ზღვარი სექტორების მიხედვით	
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 1	414756N 0444138E - 415100N 0444558E - 415019N 0444839E - 415002N 0445056E - 414513N 0444409E - 414756N 0444138E	FL195 3500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 2	411740N 0450017E - 411747N 0445143E - 412604N 0443309E - 412906N 0443207E - 413759N 0444821E - 413651N 0444901E - 413000N 0445740E - 412801N 0450555E - 413249N 0451242E - 414109N 0450755E - 413554N 0451509E - 413207N 0451839E - 412804N 0451928E - შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 411750N 0450055E - შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 411740N 0450017E	FL195 3500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 3	414513N 0444409E - 415002N 0445056E - 414559N 0450149E - 414109N 0450755E - 413249N 0451242E - 412801N 0450555E - 413000N 0445740E - 413651N 0444901E - 414513N 0444409E	FL195 4500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 4	415155N 0443634E - 415604N 0444223E - 415240N 0444644E - 415003N 0445403E - 414907N 0445325E - 415002N 0445056E - 415019N 0444839E - 415100N 0444558E - 414756N 0444138E - 414513N 0444409E - 413759N 0444821E - 414650N 0443753E - 414849N 0444042E - 415155N 0443634E	FL195 4500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 5	412804N 0451928E - 413207N 0451839E - 413554N 0451509E - 414109N 0450755E - 414559N 0450149E - 414813N 0450459E - 413757N 0454407E - 412121N 0454159E - შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 412804N 0451928E	FL195 4500 FT AMSL
თბილისი	415613N 0443036E - 420042N 0443715E - 420015N 0444619E -	FL195

მისადგომი (Tbilisi TMA) 6	415039N 0445830E - 414813N 0450459E - 414559N 0450149E - 414907N 0445325E - 415003N 0445403E - 415240N 0444644E - 415604N 0444223E - 415155N 0443634E - 414849N 0444042E - 414650N 0443753E - 413759N 0444821E - 412906N 0443207E - 413348N 0443029E - 414011N 0444127E - 414849N 0443038E - 415613N 0443036E	5500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 7	411424N 0444054E - 412244N 0442654E - 413505N 0442223E - 413608N 0442419E - 414548N 0442945E - 415013N 0442413E - 415010N 0441811E - 415913N 0441803E - 420708N 0442917E - 420603N 0445118E - 415046N 0450236E - 414729N 0452210E - 414645N 0454515E - 413757N 0454407E - 414813N 0450459E - 415039N 0445830E - 420015N 0444619E - 420042N 0443715E - 415613N 0443036E - 414849N 0443038E - 414011N 0444127E - 413348N 0443029E - 412906N 0443207E - 412604N 0443309E - 411747N 0445143E - 411740N 0450017E - შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 411424N 0444054E	FL195 6500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 8	415010N 0441811E - 415013N 0442413E - 414548N 0442945E - 413608N 0442419E - 413505N 0442223E - 414708N 0442215E - 415010N 0441811E	FL195 7500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 9	420603N 0445118E - 415018N 0453239E - 414645N 0454515E - 414729N 0452210E - 415046N 0450236E - 420603N 0445118E	FL195 7500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 10	412121N 0454159E - 413757N 0454407E - 414645N 0454515E - 414700N 0455746E - 411228N 0455332E - შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 412121N 0454159E	FL195 7500 FT AMSL
თბილისი მისადგომი (Tbilisi TMA) 11	411130N 0443008E - 412602N 0441808E - 413353N 0440821E - 420100N 0440756E - 421309N 0441850E - 421111N 0445232E - 415720N 0454158E - 414700N 0455746E - 414645N 0454515E - 415018N 0453239E - 420603N 0445118E - 420708N 0442917E - 415913N 0441803E - 415010N 0441811E - 414708N 0442215E - 413505N 0442223E - 412244N 0442654E - 411424N 0444054E - შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ - 411130N 0443008E	FL195 8500 FT AMSL

გ.ბ) ქუთაისის საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი

სმმ პუნქტის დასახელება:	ქუთაისის მისადგომი
დამატებითი მოთხოვნები:	სამოქალაქო სხ-ის აღჭურვილი უნდა იყოს ბარომეტრული სიმაღლის მონაცემების გადამცემი მიმღებ-მოპასუხით, რომელიც მუდმივად უნდა იყოს ჩართული.
სივრცის კლასი:	C კლასი
ჰორიზონტალური საზღვრები	
421550N 0430700E-420055N 0430815E- 415600N 0422550E- 415659N 0414755E- 420400N 0412010E-423525N 0415110E- 421550N 0430700E	ვერტიკალური საზღვრები FL 115 ქვედა ზღვარი სექტორების მიხედვით
სექტორი 1	421550N 0430700E-421309N 0430714E- 421610N 0424835E- 422347N 0423643E- 421550N 0430700E FL 115 3000 ft AMSL

სექტორი 2	421309N 0430714E-420609N 0430749E- 420535N 0424645E- 421610N 0424835E- 421309N 0430714E	FL 115 2500 ft AMSL
სექტორი 3	420609N 0430749E-420055N 0430815E- 415600N 0422550E- 420530N 0422000E- 420420N 0422904E-420535N 0424645E- 420609N 0430749E	FL 115 5000 ft AMSL
სექტორი 4	415600N 0422550E- 415652N 0415301E- 420650N 0420230E- 420530N 0422000E- 415600N 0422550E	FL 115 3000 ft AMSL
სექტორი 5	422347N 0423643E- 421610N 0424835E- 420535N 0424645E- 420420N 0422904E- 420530N 0422000E- 420650N 0420230E-415652N 0415301E- 415659N 0414755E- 420400N 0412010E- 423525N 0415110E- 422347N 0423643E	FL 115 1500 ft AMSL

გ.გ) ბათუმის საკვანძო სამეთვალყურეო რაიონი

სმმ პუნქტის დასახელება:	ბათუმის მისადგომი	
დამატებითი მოთხოვნები:	სამოქალაქო სხ-ის აღჭურვილი უნდა იყოს ბარომეტრული სიმაღლის მონაცემების გადამცემი მიმღებ-მოპასუხით, რომელიც მუდმივად უნდა იყოს ჩართული.	
სივრცის კლასი:	C კლასი	
	ჰორიზონტალური საზღვრები	ვერტიკალური საზღვრები
	420819N 0410250E – 415659N 0414755E – 413128N 0415756E – შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 413114.25N 0413248.94E-413600N 0411655E- 414151N 0405843E- 420426N 0405703E – 420819N 0410250E	FL 115 ქვედა ზღვარი სექტორების მიხედვით
სექტორი 1	414544N 0415223E- 413128N 0415756E – შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის – 413114.25N 0413248.94E- 413240N 0414245E-414544N 0415223E	FL 115 6000 ft AMSL
სექტორი 2	420819N 0410250E – 415659N 0414755E- 414544N 0415223E- 413240N 0414245E- 413114.25N 0413248.94E -414151N 0405843E- 420426N 0405703E 420819N 0410250E	FL 115 1500 ft AMSL

დ) სამეთვალყურეო არე

დ.ა) თბილისის სამეთვალყურეო არე

სმმ პუნქტის დასახელება:	თბილისის კომპურა
დამატებითი მოთხოვნები:	
სივრცის კლასი:	C კლასი

ჰორიზონტალური საზღვრები	ზედა საზღვარი
414513N 0444409E - 415002N 0445056E - 414559N 0450149E - 414109N 0450755E - 413249N 0451242E - 412801N 0450555E - 413000N 0445740E - 413651N 0444901E - 414513N 0444409E	4500 ft AMSL

დ.ბ) ქუთაისის სამეთვალყურეო არე

სმმ პუნქტის დასახელება:	ქუთაისის კომპურა
დამატებითი მოთხოვნები:	
სივრცის კლასი:	C კლასი
ჰორიზონტალური საზღვრები	ზედა საზღვარი
6 საზ. მილის რადიუსის წრე, ცენტრის კოორდინატებით 421036N 0422857E	1500 ft AMSL

დ.გ) ბათუმის სამეთვალყურეო არე

სმმ პუნქტის დასახელება:	ბათუმის კომპურა
დამატებითი მოთხოვნები:	
სივრცის კლასი:	C კლასი
ჰორიზონტალური საზღვრები	ზედა საზღვარი
5 საზ. მილის რადიუსის წრე, ცენტრის კოორდინატებით 413636N 0413559E	1500 ft AMSL

ე) საფრენოსნო საინფორმაციო არე

ე.ა) თბილისის საფრენოსნო საინფორმაციო არე

სმმ პუნქტის დასახელება:	თბილისი - ინფორმაცია
დამატებითი მოთხოვნები:	ორმხრივი რადიო და/ან სხვა კავშირის საშუალებით
სივრცის კლასი:	G კლასი
გვერდითი საზღვრები და კოორდინატები	ვერტიკალური საზღვრები

411750.25N 0450054.96E – შემდეგ სომხეთის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 410723.68N 0432824.49E – შემდეგ თურქეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 413114.25N 0413248.94E – 4136N 04117E – 4154N 04020E – 4311N 03955E – 432310.62N 0400037.04E – შემდეგ რუსეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 415448.92N 0462529.43E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 411750.25N 045 054.96E.	ხმელეთის ზედაპირიდან FL 85 ან 2000 FT მიწის ზედაპირიდან, რომელიც უფრო მეტია.
--	--

ვ) სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე

ვ.ა) მესტიის სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე

სმმ პუნქტის დასახელება:	მესტია - ინფორმაცია
დამატებითი მოთხოვნები:	ორმხრივი რადიო და/ან სხვა კავშირი
სივრცის კლასი:	G კლასი
გვერდითი საზღვრები და კოორდინატები	ვერტიკალური საზღვრები
425641N 0425414E-425946N 0425446E-430601N 0424823E- 430726N 0423932E – 425915N 0422945E – 425641N 0425414E	2000 ft AGL

ვ.ბ) ამბროლაურის სააეროდრომო საფრენოსნო საინფორმაციო არე

სმმ პუნქტის დასახელება:	ამბროლაური-ინფორმაცია
დამატებითი მოთხოვნები:	ორმხრივი რადიო და/ან სხვა კავშირი
სივრცის კლასი:	G კლასი
გვერდითი საზღვრები და კოორდინატები	ვერტიკალური საზღვრები
წრე, რადიუსით 5NM, ცენტრის კოორდინატებით 42313679N 043080764E	2000 ft AGL

ზ) სააეროდრომო მოძრაობის არე

ზ.ა) თელავის სააეროდრომო მოძრაობის არე

პუნქტის დასახელება:	აეროდრომი თელავი
დამატებითი მოთხოვნები:	
სივრცის კლასი:	
გვერდითი საზღვრები და კოორდინატები	ვერტიკალური საზღვრები
წრე, რადიუსით 5NM, ცენტრის კოორდინატებით 415712N 0453028E	1000 ft AGL

ზ.ბ) ნატახტარის სააეროდრომო მოძრაობის არე

პუნქტის დასახელება:	აეროდრომი ნატახტარი
დამატებითი მოთხოვნები:	
სივრცის კლასი:	
გვერდითი საზღვრები და კოორდინატები	ვერტიკალური საზღვრები
წრე, რადიუსით 2NM, ცენტრის კოორდინატებით 415513N 0444309E	1000 ft AGL

2. სპეციალური დანიშნულების საჰაერო სივრცე

ა) ფრენისთვის აკრძალული არეები

დასახელება	კოორდინატები	ზედა საზღვარი/ საწყისი დონე
სუფსა UGP 01	წრე, რადიუსით 2 NM, ცენტრის კოორდინატებით 420124N 0414607E	1000 ft AGL GND

ბ) ფრენისთვის შეზღუდული არეები

ფრენისთვის შეზღუდული არეები			
დასახელება	კოორდინატები	ზედა საზღვარი/ საწყისი დონე	დანიშნულება და შეზღუდვის პირობა
სოლოლაკი UGR 01	წრე, რადიუსით 1.6NM, ცენტრის კოორდინატებით 414115N 0444755E	6000 ft AMSL GND	ფრენები დაშვებულია სმმ-ს ორგანოსთან შეთანხმებით
კოჯორი UGR 02	წრე, რადიუსით 0.5NM, ცენტრის კოორდინატებით 414001N 0444049E	5700 ft AMSL GND	ფრენები დაშვებულია მხოლოდ ცსკ-თან შეთანხმებით
ვაზიანი 1 UGR 03	წრე, რადიუსით 0.8NM, ცენტრის კოორდინატებით 414100N 0450322E	4500 ft AMSL GND	
გორი 1 UGR 04	წრე, რადიუსით 1 NM, ცენტრის კოორდინატებით 4201N 04406E	4000 ft AMSL GND	
სენაკი UGR 05	წრე, რადიუსით 3NM, ცენტრის კოორდინატებით 4214N 04203E	3000 ft AMSL GND	
ხონი UGR 06	წრე, რადიუსით 2NM, ცენტრის კოორდინატებით 4218N 04223E	2500 ft AMSL GND	
ქობულეთი UGR 07	წრე, რადიუსით 1.5 NM, ცენტრის კოორდინატებით 415025.76N 0414759E	2000 ft AMSL GND	

კრწანისი UGR 08	413519N 0445206E – 413519N 0445624E - - 413308N 0445624E – 413308N 0445206E - 413519N 0445206E	3000 ft AMSL GND	
ალგეთი UGR 09	413128N 0451129E – 413130N 0451715E – 412815N 0451714E – 41 28 9.43N 045 15 30.84E – 412638N 0451130E – 413128N 0451129E	3000 ft AMSL GND	
ვაზიანი 2 UGR 10	413948N0450509E – 413956N0451240E – 413530N0451221E – 413454N0450955E - 413543N0450845E – 413548N0450738E – 413656N0450520E – 413803N0450355E – 413856N0450357E – 413948N0450509E	3500 ft AMSL GND	
გორი 2 UGR 11	415949N 0440730E – 415949N 0440839E – 415908N 0440839E – 415905N 0440738E – 415949N 0440730E	3000 ft AMSL GND	
სიმონეთი UGR 12	421609N 0425139E – 421613N 0425418E – 421444N 0425422E - 421442N 0425143E – 421609N 0425139E-	3000 ft AMSL GND	
გოგნი UGR 13	421627N 0425742E – 421628N 0425952E – 421517N 0425952E - 421514N 0425744E – 421627N 0425742E-	3000 ft AMSL GND	
ორფოლო UGR 14	413837N 0430313E – 413931N 0430658E – 413933N 0430942E – 413831N 0430945E- 413819N 0430700E – 413805N 0430310E- 413837N 0430313E	5000 ft AMSL GND	
კახეთი ზონა 1 UGR 15	42 13 15N 045 01 27E – 42 12 59.96N 045 36 27.5E – 41 47 04N 045 36 06E – 41 47 10N 045 01 26E – 42 13 15N 045 01 27E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 2 UGR 16	42 12 59.96N 045 36 27.5E – შემდეგ რუსეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 42 06 30.61N 045 52 15.03E – 41 46 58N 045 52 00E – 41 47 04N 045 36 06E – 42 12 59.96N 045 36 27.5E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 3 UGR 17	42 06 30.61N 045 52 15.03E – შემდეგ რუსეთთან სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 41 54 49.00 N 046 25 29.43E - შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 41 46 42,21 N 046 18 18,34 E – 41 46 58N 045 52 00E – 42 06 30.61N 045 52 15.03E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 4 UGR 18	41 47 10N 045 01 26E – 41 47 04N 045 36 06E – 41 36 14N 045 36 00E – 41 36 20N 045 01 26E –	FL 310 GND	სეტყვის საწინააღმდეგო სისტემის გამოყენება

	41 47 10N 045 01 26E		აპრილი – ოქტომბრის შუალედში ფრენები იზღუდება სააერონავიგაციო მომსახურების საწარმოს (სმმ-ს შესაბამისი ორგანოს) მხრიდან წინასწარი ინფორმაციის საფუძველზე
კახეთი ზონა 5 UGR 19	41 47 04N 045 36 06 E – 41 46 58N 045 52 00E – 41 36 09N 045 51 50E – 41 36 14N 045 36 00E – 41 47 04N 045 36 06 E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 6 UGR 20	41 46 58N 045 52 00E – 41 46 42.21N 046 18 18.34E -შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ -41 35 51.87 N 046 19 4 6.77E- 41 36 09N 045 51 50E – 41 46 58N 045 52 00E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 7 UGR 21	41 36 20N 045 01 26E – 41 36 14N 045 36 00E – 41 22 26,15 N 045 35 52,51E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 41 18 23,68 N 045 01 26E – 41 36 20N 045 01 26E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 8 UGR 22	41 36 14N 045 36 00E – 41 36 09N 045 51 50E – 41 12 57,26N 045 51 07,92E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 41 22 26,15 N 045 35 52,51E – 41 36 14N 045 36 00E	FL 310 GND	
კახეთი ზონა 9 UGR 23	41 36 09N 045 51 50E – 41 35 51,87N 046 19 46,77E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 41 09 41,33N 046 39 12,60E – 41 09 57,66 N 046 18 08,96 E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 41 12 57,26 N 045 51 07,92E – 41 36 09N 045 51 50E	FL 310 GND	

გ) საწვრთნელ-სავარჯიშო არეები

საწვრთნელ-სავარჯიშო არეები			
დასახელება	კოორდინატები	ზედა საზღვარი/ საწყისი დონე	დანიშნულება და აქტივაციის პირობა
მარნეული 1	წრე, რადიუსით 5NM, ცენტრის კოორდინატებით 412729N 0444645E	3500 ft AMSL GND	თავდაცვის სამინისტროსა და სააერონავიგაციო მომსახურების საწარმოს (სმმ-ს ორგანოს) შორის წინასწარი შეთანხმების საფუძველზე
მარნეული 2	413700N 0442700E – 413000N 0445800E - 412500N 0445900E – 412154.77N 0450713.91E – შემდეგ აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრის გასწვრივ – 411750.25N 0450054.96E -შემდეგ სომხეთის საზღვრის გასწვრივ – 411249.05N 0441856.37E- 413700N 0442700E	FL 140 GND	

მარნეული 3	413800N 0440700E – 413700N 0442700E -411249.05N 0441856.37E- შენდეგ სომხეთის საზღვრის გასწვრივ – 411113.49N 0440656.25E- 413600N 0440000E – 413800N 0440700E	FL 140 GND	
კოპიტნარი	წრე, რადიუსით 5NM, ცენტრის კოორდინატებით 421037N 0422858E	FL 150 GND	
გორი	415949N 0440730E – 415949N 0440839E – 415908N 0440839E – 415905N 0440738E – 415949N 0440730E	7000 ft AMSL GND	
კრწანისი	413519N 0445206E – 413519N 0445624E - - 413308N 0445624E – 413308N 0445206E -413519N 0445206E	7000 ft AMSL GND	
ალგეთი	413128N 0451129E – 413130N 0451715E – 412815N 0451714E – 41 28 9.43N 045 15 30.84E – 412638N 0451130E – 413128N 0451129E	7000 ft AMSL GND	
ორფოლო	413837N 0430313E – 413931N 0430658E – 413933N 0430942E – 413831N 0430945E- 413819N 0430700E – 413805N 0430310E- 413837N 0430313E	7000 ft AMSL GND	
სიმონეთი	421609N 0425139E – 421613N 0425418E – 421444N 0425422E - 421442N 0425143E – 421609N 0425139E-	7000 ft AMSL GND	
გოგნი	421627N 0425742E – 421628N 0425952E – 421517N 0425952E - 421514N 0425744E – 421627N 0425742E-	7000 ft AMSL GND	
ვაზიანი	413948N0450509E – 413956N0451240E – 413530N0451221E – 413454N0450955E -413543N0450845E -413548N0450738E - 413656N0450520E – 413803N0450355E – 413856N0450357E – 413948N0450509E	FL 115 GND	
თელავი	421100N 0451300E – 414900N 0461500E - 414200N 0454500E – 420300N 0450500E - 421100N 0451300E	2000 ft AGL GND	
ბოლნისი	წრე, რადიუსით 6NM, ცენტრის	FL 140	

თავდაცვის სამინისტროს
მიზნებისათვის
არეების აქტივაცია ხდება
თავდაცვის სამინისტროს
ინიცირებით

	კოორდინატებით 412904N 0443202E	GND	
--	--------------------------------	-----	--